

CULTUURRAAD
voor de
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

Zitting 1977-1978

Nr. 3

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 20 december 1977

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 187

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 187

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 187

VERSLAG VAN HET REKENHOF

Indiening en verzending, blz. 187

RAPPORT VAN HET REKENHOF

Indiening en verzending, blz. 187

VERSLAGEN

Indiening, blz. 187

JAARVERSLAG VAN DE BRT

Indiening, blz. 118-8

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER, blz. 188

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer J. SOMERS tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het ontbreken van een vertaaldienst in het kader van de administratieve diensten van de vaste Nationale Cultuurpactcommissie, blz. 188

2. Vraag van de heer G. VAN IN tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de stand van zaken betreffende de toepassing van het decreet van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen, blz. 189

3. Vraag van de heer K. POMA tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de deelneming aan internationale sportcompetities in het algemeen en aan de Olympische Spelen in het bijzonder, blz. 190

4. Vraag van de heer H. VANDERPOORTEN tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de splitsing van de Brusselse sportverenigingen, blz. 191

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 — 6-A (1977-1978) - Nrs. 1 en 2

→

Algemene bespreking.

Spreker : de heer W. VERLEYSEN, verslaggever, blz. 192

Artikelsgewijze bespreking, blz. 192

ONTWERP VAN DECREET houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — **8-A (1977-1978)** - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking.

Spreker : de heer Leo VANACKERE, blz. 193

Artikelsgewijze bespreking, blz. 193

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Lardon C.S. houdende instelling van een vijfjaarlijkse staatsprijs voor een algemeen wetenschappelijk werk — 27 (B.Z. 1977) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking.

Spreker : de heer I. EGELMEERS, verslaggever, blz. 195

Artikelsgewijze bespreking, blz. 195

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 49)

1. Vraag om uitleg van de heer J. VAN ELEWYCK tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de houding die de regering aanneemt ten opzichte van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord

2. Vraag om uitleg van de heer J. BASCOUR tot de Minister van Buitenlandse Zaken over de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika

3. Vraag om uitleg van de heer W. JORISSEN tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de schorsing van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord

Sprekers : de heren J. VAN ELEWYCK, J. BASCOUR, W. JORISSEN, J. HENCKENS, J. VALKENIERS, mevrouwen R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, N. MAES, blz. 196

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgelegd van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regi-

me, voor het begrotingsjaar 1978 — **6-A (1977-1978)** - Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — **8-A (1977-1978)** - Nrs. 1 en 2

Naamstemmingen, blz. 2 10

VOORSTEL VAN DECREET houdende instelling van een tweejaarlijkse staatsprijs voor een werk over een wetenschappelijk onderwerp — 27 (B.Z. 1977) - Nrs. 1 tot 3

Naamstemming, blz. 2 12

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 49)

1. Vraag om uitleg van de heer J. VAN ELEWYCK tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de houding die de regering aanneemt ten opzichte van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord

2. Vraag om uitleg van de heer J. BASCOUR tot de Minister van Buitenlandse Zaken over de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika

3. Vraag om uitleg van de heer W. JORISSEN tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de schorsing van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord

Sprekers : de heer K. POMA, mevrouw R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, blz. 213

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verzending, blz. 214

Sprekers : de heren J. HENCKENS, H. DE CROO, blz.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN, blz. 215

Eindejaarswensen

Sprekers : de heren J. HENCKENS, J. VAN ELEWYCK, G. VAN IN, K. POMA, mevrouw R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, blz. 215

SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN (R.v.O. art. 51), blz. 216

BIJLAGE

Begrotingstabellen, blz. 2 17

VOORZITTER :**de heer M. Coppieters**

De heren D. Coens en M. Galle, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— *De vergadering wordt geopend om 10.00 uur.*

DE VOORZITTER : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

DE VOORZITTER : Ik deel aan de Raad mee dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden :

M. Bode, gezondheidsredenen ;

T. Declercq, W. Geldolf en F. Piot, ambtsverplichtingen ;

O. De Mey, familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verzending**

DE VOORZITTER : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

- Ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 — 6-A (1977-1978) - Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verzending**

DE VOORZITTER : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissies verzonden :

- Voorstel van decreet van de heer J. Somers tot bevordering van de beiaardkunst in Vlaanderen — 78 (1977-1978) -Nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.
- Voorstel van decreet van de heer A. Diegenant c.s. betreffende het beoefenen van topsport door jongeren — 79 (1977-1978) - Nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.

VERSLAG VAN HET REKENHOF**Indiening en verzending;**

DE VOORZITTER : Het volgende verslag werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

- Verslag van het Rekenhof in verband met het onderzoek van het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978.

Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

RAPPORT VAN HET REKENHOF**Indiening en verzending**

DE VOORZITTER : Het volgend rapport werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

- Rapport in verband met het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — 7-A (1977-1978) - Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

VERSLAGEN**Indiening**

DE VOORZITTER : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer I. Bgelmeers namens de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium over het voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende instelling van een vijfjaarlijkse staatsprijs voor een algemeen wetenschappelijk werk — 27 (B.Z. 1977) - Nr. 3 ;
- door de heer W. Verleysen namens de Commissie voor de begroting over het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het

begrotingsjaar 1978 — 6-A (1977-1978) - Nr. 2 ;

- door de heer A. Diegenant namens de Commissie voor de begroting over het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — 8-A (1977-1978) - Nr. 2.

JAARVERSLAG VAN DE BRT

Indiening

DE VOORZITTER : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Jaarverslag 1976 van de Belgische Radio en Televisie — Instituut van de Nederlandse Uitzendingen.
Dit verslag ligt ter inzage op het Secretariaat van de Raad.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

DE VOORZITTER : Dames en heren, in verband met het beklag dat door sommige leden tijdens onze vorige vergadering werd gemaakt omtrent het laattijdig ontvangen van de bijeenroepingen voor de commissievergaderingen en de openbare vergadering van die dag kan ik U mededelen dat ik, zoals aangekondigd, ter zake nogmaals klacht heb ingediend bij het Centraal Bestuur van de Regie der Posterijen.

Ten gevolge daarvan werd door de bevoegde directie van voornoemd Centraal Bestuur reeds een eerste streng onderzoek ingesteld en ik meen dat het resultaat daarvan ten dele nu al merkbaar is. Bovendien wordt tussen voormelde directie en de bevoegde afdeling van ons Secretariaat nog nader overleg gepleegd ten einde tot optimale genoegdoening te komen.

Wij hebben dus alle reden om te hopen dat onze correspondentie in de toekomst wordt behandeld met de prioriteit die haar toekomt.

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. **Vraag van de heer J. Somers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het ontbreken van een vertaaldienst in het kader van de administratieve diensten van de vaste Nationale Cultuurpactcommissie**

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Somers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het ontbreken van een vertaal-

dienst in het kader van de administratieve diensten van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

De heer Somers heeft het woord.

DE HEER J. SOMERS (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie is nu sinds bijna anderhalf jaar effectief in werking getreden. Zoals U weet, is deze commissie samengesteld uit 13 Nederlandstalige en 13 Fransstalige leden, die respectievelijk aangeduid worden door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en door de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap. Daarenboven hebben momenteel vier leden met adviserende stem zitting in de Cultuurpactcommissie, leden die werden aangeduid door de politieke fracties uit de Raad voor de Duitse Cultuurgemeenschap. De Vaste Nationale Cultuurpactcommissie is bijgevolg een nationaal samengestelde commissie. Het nationaal karakter van deze commissie is immers de beste garantie om de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden te vrijwaren. Het nationaal karakter van de Cultuurpactcommissie brengt echter ook mee dat alle bij de commissie aanhangige dossiers in twee of drie landstalen moeten worden vertaald.

Nu heb ik vernomen dat er, in het kader van de administratie van de Cultuurpactcommissie, nog steeds geen vertaaldienst werd geïnstalleerd. Het gevolg hiervan is dat de meeste dossiers slechts na gemiddeld vier, vijf maanden door de commissie kunnen worden behandeld terwijl artikel 24, § 2, van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact bepaalt dat de Cultuurpactcommissie haar advies binnen zestig dagen na ontvangst van de klacht moet uitbrengen.

Door deze situatie wordt de Cultuurpactcommissie verhinderd haar voornaamste taak, namelijk haar verzoeningsopdracht, op een efficiënte wijze te vervullen. De meeste ingediende klachten zijn immers vrijwel steeds door nieuwe feiten achterhaald op het ogenblik dat de commissie haar beslissing neemt. Door het uitblijven van een advies of een verzoening worden daarenboven vele indieners van klachten, dit ingevolge de bepalingen van artikel 25 van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact, verplicht hun zaak bij de Raad van State voor nietigverklaring aanhangig te maken, eer de Cultuurpactcommissie er een uitspraak kan over doen. Dit heeft eveneens tot gevolg dat een verzoening tussen beide partijen bijna onmogelijk wordt.

De werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie wordt door het ontbreken van een vertaaldienst bijna volledig lam gelegd. Sommigen zien hierin zelfs een poging om de Cultuurpactcommissie buiten spel te zetten, om alzo de dwingende bepalingen van het Cultuurpactdecreet en

het toezicht dat hierop door de Cultuurpactcommissie wordt uitgeoefend, te ontlopen.

Ik wens dan ook van de Minister van Nederlandse Cultuur te vernemen :

1. welke maatregelen zij op korte termijn zal treffen om aan deze onduidbare situatie zo vlug mogelijk een eind te maken ;
2. welke maatregelen zij zal treffen om definitief een vertaaldienst in het kader van de administratieve diensten van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie op te nemen ?

DE VOORZITTER : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik dank de heer Somers voor zijn vraag, die mij de mogelijkheid biedt het personeelsprobleem van de Vaste Cultuurpactcommissie even toe te lichten.

Enkele weken geleden, en enige dagen voor de vraag van het geachte lid mij bereikte, had ik overigens een bespreking met de voorzitter en de leden van het bureau van de Vaste Cultuurpactcommissie over de personeelsproblemen van de Cultuurpactcommissie.

Wat specifiek het probleem van de vertaaldienst betreft, kan ik het geachte lid meedelen dat er, zoals in de andere ministeriële departementen op Nederlandse Cultuur een enkele vertaaldienst bestaat, die moet instaan voor het vertaalwerk van de verschillende besturen en diensten.

De personeelsleden van de Cultuurpactcommissie maken deel uit van de personeelsformatie van de Nederlandse Culturele Diensten en de Cultuurpactcommissie mag derhalve, zoals de andere besturen en diensten, gebruik maken van de vertaaldienst van het departement.

Rekening houdend met de documenten waarvan de vertaling gewenst wordt bij de Cultuurpactcommissie, zal de personeelsformatie van de Cultuurpactcommissie uitgebreid worden met een betrekking van vertaler-tolk.

Aangezien de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, zoals het geachte lid terecht opmerkt, een nationale commissie is, moet zulks evenwel gebeuren in overleg met mijn collega van Franse Cultuur.

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

2. **Vraag van de heer G. Van in tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de stand van zaken betreffende de toepassing van het decreet van 2 maart 1977 houdende regeling van de erken-**

ning en subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van In tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de stand van zaken betreffende de toepassing van het decreet van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen.

De heer Van In heeft het woord.

DE HEER G. VAN IN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, het lijkt geen twijfel dat het decreet van 2 maart 1977 in den lande enige belangstelling heeft gewekt. Vandaar ook mijn vraag aan mevrouw de Minister. Zij luidt als volgt. Omtrent de inhoud, de toepassingsmogelijkheden en de draagwijdte van het decreet van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen is nogal wat agitatie gevoerd.

Van 1 januari 1978 af zullen immers alleen ten laste van de begroting voor Nederlandse Cultuur in aanmerking komen die sportverenigingen die aan de voorschriften van het decreet voldoen.

Als commentaar op het decreet lezen we in de publicatie van een provinciale sportraad o.m. :

„Door dit decreet zijn wij in de Nederlandstalige cultuurgemeenschap eindelijk baas in eigen huis geworden, daar waar men voordien steeds als onvolwassene en als ondergeschikte behandeld werd ; 70 à 80 % van de sportfunctionarissen vindt men terug in het Vlaamse land, terwijl 80 à 90 % der bestuursmandaten in handen waren van Nederlandsonkundige Brusselaars..“.

Om deze positieve commentaar te illustreren, ware het nuttig te mogen vernemen :

1. of er reeds gegevens bekend zijn met betrekking tot die sportverenigingen welke zich naar de voorschriften van het decreet hebben geschikt en, in voorkomend geval, welke bij naam te vermelden sportverenigingen weigeren zich aan bedoelde schikkingen te onderwerpen ;
2. of thans alle uitvoerende schikkingen zijn genomen om de modaliteiten van erkenning en subsidiëring te laten spelen ;
3. hoe het van 1 januari 1978 af precies zal gesteld zijn met de verdeling van de gelden van het zgn. nationale sportfonds (koninklijk besluit van 5 februari 1971 ter uitvoering van de wet van 26 juni 1963) ; indien mijn inlichtingen juist zijn, dan gaat het om ongeveer 1.000.000 frank ;
4. of de verwachtingen die bij de verenigingen voor denksport (b.v. schaken, dammen, brid-

gen) in het Vlaamse land werden gewekt, ook zullen worden gerealiseerd.

DE VOORZITTER : Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER - VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op de verschillende punten die in zijn vraag werden naar voren gebracht, kan ik het geacht lid het volgende meedelen.

Wat het eerste punt betreft, moge ik er op wijzen dat, hoewel de officiële procedure voor erkenning nog niet kon worden ingezet, een aantal bonden reeds hebben bekendgemaakt dat zij zich zullen aanpassen aan de wettelijke beschikkingen. Het gaat in het geheel om 69 sportverenigingen. Op 5 december hadden 38 bonden hun intenties nog niet bekendgemaakt. Drie verenigingen hebben expliciet te kennen gegeven dat zij weigeren zich aan de bedoelde schikkingen te onderwerpen.

Het zijn :

- de Koninklijke Belgische Basketbalbond,
- de Koninklijke Belgische Tafeltennisbond,
- de Koninklijke Belgische Boksbond.

In verband met het tweede punt kan ik meedelen dat voor de uitvoering van het decreet een zestal koninklijke besluiten dienen te worden getroffen.

Het koninklijk besluit houdende de procedure van de erkenning en subsidiëring van de landelijke georganiseerde sportverenigingen is verschenen in het Staatsblad van 24 oktober 1977.

In datzelfde Staatsblad is ook het K.B. tot uitvoering van artikel 3, paragraaf 7, verschenen. Dit laatste besluit regelt de wijze waarop de landelijke sportverenigingen hun boekhouding moeten voeren.

Het koninklijk besluit houdende de minimumvoorwaarden waaraan de verzekeringspolissen moeten voldoen, het koninklijk besluit i.v.m. de diploma's, bekwaamheidsgetuigschriften en nuttige ervaring en het koninklijk besluit dat ter uitvoering van artikel 12, paragraaf 9, het maximum van de subsidieerbare werkingskosten bepaalt, zijn voor advies naar de Inspectie van Financiën.

Het koninklijk besluit tenslotte dat de frequentie en de inhoud van het medisch toezicht moet bepalen, is voor advies naar de Nederlandstalige Afdeling van de Hoge Raad voor Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtlevens.

Inzake punt 3 vestig ik er de anadacht op dat fundamenteel niets wordt veranderd aan de bestemming van de gelden van het Nationale Sportfonds voor het begrotingsjaar 1978. De wet van

26 juni 1963 bepaalt sedert de wijziging van 28 december 1973, dat ten minste 40 % van de ontvangsten van het Fonds uit de weddenschappen op sportuitslagen en uit de heffingen op de ontvangsten van sportwedstrijden moet worden aangewend voor de subsidiëring van de werkzaamheden van de sportverenigingen en van de inrichting van sportmanifestaties op nationaal en internationaal niveau.

Daar nu de subsidiëring voor de voorbereiding van topatleten en voor de training van nationale ploegen niet meer in het globale pakket van de werking is opgenomen, moet deze post apart worden ingeschreven.

Blijven daarnaast onveranderd de toelagen voor de uitrusting van sportmaterieel, de toelagen voor privé-sportkampen, de propagandatoelage en de Olympische elites.

Voor 1978 is dit geraamd op 74.000.000 op een totaal van 180 miljoen.

Inzake punt 4 kan ik meedelen dat totnogtoe de verenigingen van denksport, met name schaken, bridgen en dammen, niet werden erkend als sportvereniging. Wel konden zij subsidies ontvangen voor bijzondere manifestaties langs de propagandatoelagen om. In het licht van het decreet van 2 maart 1977 werd aan de Hoge Raad voor de Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtlevens advies gevraagd in verband met de erkenning van deze verenigingen. Voordien reeds heb ik voor deze geachte Vergadering medegedeeld dat bij een negatief advies van de Hoge Raad de mogelijkheid niet kon worden uitgesloten dat voor de denksporten een aparte regeling zou worden getroffen.

Onderwijl is het advies van de Hoge Raad bekend. Het is negatief. Binnen afzienbare tijd zullen contacten worden gelegd tussen mijn Kabinet, het Bestuur voor Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtlevens en de landelijke denksportfederaties om de modaliteiten van deze erkenning en subsidiëring te bespreken.

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

3. Vraag van de heer K. Poma tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de deelneming aan Internationale sportcompetities in het algemeen en aan de Olympische Spelen In het bijzonder

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Poma tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de deelneming aan internationale sportcompetities in het algemeen en aan de Olympische Spelen in het bijzonder.

De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, bij decreet van 2 maart 1977 regelde de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap de erkenning en subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen.

Een gelijkwaardig ontwerp van decreet werd zopas bij de Conseil culturel de la Communauté culturelle française ingediend.

Dit betekent dat binnenkort voor heel wat sporttakken twee aparte federaties zullen worden opgericht.

Kan de Minister mij mededelen of de sportverenigingen die splitsen, een overkoepelend orgaan kunnen oprichten dat naar buiten uit t.o.v. het buitenland als enige federatie optreedt ten einde te kunnen deelnemen aan organisaties die per land slechts één federatie erkennen, b.v. de Olympische Spelen.

DE VOORZITTER : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER- VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn vraag kan ik het geachte lid mededelen dat de modaliteiten van het decreet van 2 maart 1977 houdende de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportfederaties geenszins de mogelijkheid beperken tot het oprichten van een overkoepelend orgaan dat naar buiten en ten overstaan van het buitenland als enige federatie kan optreden.

Het decreet bepaalt trouwens in artikel 12 paragraaf 8, uitdrukkelijk als subsidieerbaar voor 75 procent, de bijdrage aan een overkoepelend nationaal orgaan, voor zover deze bijdragen noodzakelijk zijn voor de organisatie van nationale en internationale ontmoetingen.

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

4. Vraag van de heer H. Vanderpoorten tot de Minister van Nederlandse Cultuur' en van Vlaamse Aangelegenheden over de Splitsing van de *Brusselse sportverenigingen

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer H. Vanderpoorten tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de splitsing van de Brusselse sportverenigingen.

De heer Vanderpoorten heeft het woord.

DE HEER H. VANDERPOORTEN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het decreet van 2 maart 1977 van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap regelt de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen.

Artikel 3, 3°, van dit decreet eist als algemene erkenningsvoorwaarde o.m. de zetel in het Nederlandse taalgebied of te Brussel-Hoofdstad, een werking die in het Nederlands geschiedt en op de zetel gegevens die in verband met werking, leden, vorming van verantwoordelijken en financieel beheer voorhanden zijn.

Artikel 17 van hetzelfde decreet stelt tevens duidelijk dat het koninklijk besluit van 5 februari 1971 houdende vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van de nationale bonden die het bevorderen van de lichamelijke opvoeding, de sportbeoefening en het openluchtlevens tot doel hebben, en van de criteria tot toekenning van werkingstoelagen aan deze bonden wat het Nederlandse taalgebied betreft, wordt opgeheven.

Dit betekent dat tot op heden alleszins de Franstalige en tweetalige Brusselse sportverenigingen onder de nationale regering bleven vallen.

Thans werd bij de Conseil culturel de la Communauté culturelle française een gelijkwaardig ontwerp van decreet ingediend, zodanig dat eerstdaags in heel wat sporttakken de totale vleugelvorming een feit zal worden. Dit zal b.v. het geval zijn voor de atletiekbond.

Het is evident dat tot op heden in sommige tweetalige Brusselse clubs de toestand op taalgebied voor Vlaamse sportbeoefenaars niet altijd ideaal was, maar de Vlamingen zich in vele van deze clubs toch best thuisvoelden.

Hoogstwaarschijnlijk zal nu de leiding van de meeste Brusselse clubs haar vereniging doen aansluiten bij de Franstalige vleugel.

Meent mevrouw de Minister niet dat deze toestand aanleiding zal geven tot moeilijkheden voor de Nederlandstalige sportbeoefenaars in deze Franstalige sportverenigingen en welke maatregelen meent mevrouw de Minister voor deze toestand — die uiteraard zeer typisch is voor de Vlaamse sportbeoefenaars uit Brussel en de randgemeenten — te kunnen treffen ?

DE VOORZITTER : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn vraag kan ik het geachte lid het volgende mededelen.

Nu bij de Conseil culturel de la Communauté culturelle française een ontwerp van decreet werd ingediend dat de voorwaarde bepaalt voor de erkenning en de subsidiëring van sportfederaties in de Franse cultuurgemeenschap, is het duidelijk dat de meeste sportverenigingen zich aan deze nieuwe wettelijke toestand zullen aanpassen.

Voor de eentalige Brusselse clubs van deze sportverenigingen rijst er geen probleem. Zij zullen aansluiten bij de vleugel van de cultuurgemeenschap tot dewelke zij behoren.

Voor de tweetalige Brusselse clubs ligt de toestand echter anders. Zij moeten kiezen tot welke van de twee vleugels zij zich zullen richten. Het is duidelijk dat voor wat de clubs betreft die de Franstalige vleugel kiezen, de Nederlandstalige sportbeoefenaars door deze fundamentele wijziging van het staut van hun club, over hun vrijheid moeten kunnen beschikken om over te gaan naar een Nederlandstalige club.

Indien dergelijke clubs niet bestaan, zullen zij moeten worden opgericht.

Gezien de moeilijkheden die hierbij zouden kunnen rijzen, meen ik dat de overheid bemiddelend moet optreden.

Te dien einde zijn reeds besprekingen gevoerd tussen mijn Kabinet en het Kabinet van Staatssecretaris Ancaux.

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgelegd van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de 'begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 — 6-A (1977-1978) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Verleysen, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER W. VERLEYSSEN, verslaggever : Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar het verslag.

DE VOORZITTER : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978.

Artikel 1

De bestemming van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de kredieten der sectoren der begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, wordt vastgesteld als volgt :

Aan de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden :

a) Lopende uitgaven	F 1 879 600 000
b) Kapitaaluitgaven :	
- Niet gesplitste kredieten	F 46 000 000
- Ordonnanceringskredieten	F 237 500 000

Aan het Ministerie van Middenstand :

Lopende uitgaven	F 128 700 000
------------------	---------------

Aan de Minister van Verkeerswezen :

a) Lopende uitgaven	F 49 300 000
b) Kapitaaluitgaven :	
- Niet gesplitste kredieten	F 3 900 000
- Ordonnanceringskredieten	F 156 400 000

Aan het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin :

a) Lopende uitgaven	F 127 000 000
b) Kapitaaluitgaven :	
- Niet gesplitste kredieten	F 6 400 000

Aan het Ministerie van Landbouw :

a) Lopende uitgaven	F 5 800 000
b) Kapitaaluitgaven :	
- Niet gesplitste kredieten	F 200 000

Aan het Ministerie van Economische Zaken :

Lopende uitgaven	F 26 800 000
------------------	--------------

— *Aangenomen.*

Artikel 2

Voorlopige kredieten ten belope van 627.000.000 frank en 7.500.000 frank, respectievelijk voor de lopende uitgaven en voor de kapitaaluitgaven, welke in mindering komen van de kredieten van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978, zijn bestemd voor de Minister van Nationale Opvoeding.

— *Aangenomen.*

Artikel 3

De voorlopige kredieten waarvan de bestemming bij dit decreet wordt bepaald, mogen niet aangewend worden tot nieuwe lopende en **kapitaaluitgaven** vroeger niet toegelaten door de Legislatuur.

— *Aangenomen.*

Artikel 4

Van 1 januari 1978 af zijn toegestaan de **vastleggingen** betreffende de **nieuwe** verplichtingen waarvoor toelating wordt aangevraagd onder de Titels I — Lopende uitgaven (gesplitste kredieten) en II — Kapitaaluitgaven (gesplitste kredieten) van de begrotingen voor het begrotingsjaar 1978.

Deze toelating is niet van kracht voor nieuwe uitgaven vroeger niet toegelaten door de Legislatuur, noch voor uitgaven op nieuwe programma's.

— *Aangenomen.*

Artikel 5

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1978.

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Zoals aangekondigd op de agenda houden wij de naamstemming over het gehele ontwerp van decreet om 12 uur.

ONTWERP VAN DECREET houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — 8-A (19774978) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Diegenant, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER LEO VANACKERE : De verslaggever verwijst naar zijn verslag.

DE VOORZITTER : Vermits verwezen wordt naar het verslag en niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER : Aan de orde is thans de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse

Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973.

HOOFDSTUK 1

Vastleggingen gedaan ter uitvoering van de cultuurbegroting

§ 1. Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1 *

De vastleggingen van uitgaven uitgevoerd ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar **1973** belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 8, de som van F 315.541.673.

— *Aangenomen.*

§ 2. Vaststelling van de vastleggingskredieten

Art. 2

De vastleggingskredieten omgedeeld door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap belopen voor de vastleggingen van het begrotingsjaar 1973, in totaal F **465.244.995** (tabel A, kolom 7).

Dat bedrag omvat :

1. Een bedrag van F **413.000.000** vastleggingskredieten afkomstig van de oorspronkelijke begrotingen ;
2. Een bedrag van F 52.244.995 vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1972 naar het begrotingsjaar 1973 overgedragen bij toepassing van artikel 17 van de wet van 28 juni 1963.

— *Aangenomen.*

Art. 3

De in totaal voor het begrotingsjaar **1973** omgedeelde vastleggingskredieten worden overeenkomstig tabel A kolommen **10** en **11**, verminderd :

- a) met een bedrag van F 141.699.122, dat bij toepassing van artikel 17 van de wet van 28 juni 1963 naar het begrotingsjaar 1974 kan worden overgedragen, bij de wet houdende eindregeling van de staatsbegroting. Voor de overgedragen kredieten blijft de omdeling behouden in het begrotingsjaar 1974 ;
- b) met een bedrag van F **8.004.200** dat voor annulatie in aanmerking komt bij de wet houdende eindregeling van de staatsbegroting.

— *Aangenomen.*

Art. 4

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovengenoemde artikelen 2 en 3 worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1972 vastgelegd op F 315.541.673, som die gelijk is aan de ten laste van het begro-

* De bij dit decreet gevoegde tabel wordt gepubliceerd in bijlage bij dit nummer van de Handelingen.

tingsjaar geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 8 en 12).

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Uitgaven gedaan ter uitvoering van de begroting

§ 1. Vaststelling van de uitgaven

Art. 5

De tijdens het begrotingsjaar 1973 aangerekende verrichtingen worden vastgelegd op de som van F 4.7116.444.225.

Deze verrichtingen betreffen :

F 778.472.731 prestaties van de vorige jaren ;
F 3.937.971.494 prestaties van het lopende jaar
(tabel C, kolommen 10 en 11).

— *Aangenomen.*

Art. 6

De ten laste van het begrotingsjaar uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, belopen F 4.656.552.765 (tabel C, kolom 12).

— *Aangenomen.*

Art. 7

De ten laste van de begroting aangerekende betalingen waarvan, bij toepassing van artikel 32 van de wet van 28 juni 11963, de verantwoording of de regularisatie naar een volgend jaar wordt verwezen, belopen overeenkomstig de tabel C, kolom 13, F 59.891.460.

— *Aangenomen.*

§ 2. Vaststelling van de betalingskredieten

Art. 8

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeelde door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, belopen voor het begrotingsjaar 1973 in totaal F 5.716.531.869, overeenkomstig de bijgaande tabel C, kolom 9.

Dat bedrag omvat :

1. Een bedrag van F 4.790.296.914 betalingskredieten omgedeelde bij de begrotingsdecreten samengesteld als volgt :

a) oorspronkelijke begrotingen F 4.534.148.000
b) aanpassing van de kredieten :

— verhogingen
(tabel C, kolom 4) F 303.825.914
— verminderingen
(tabel C, kolom 5) F 47.677.000

2. Een bedrag van F 887.107.955 overgedragen betalingskredieten samengesteld als volgt :

a) overdracht van betalingskredieten bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de wet van 28

juni 1963 op de Staatscomptabiliteit, voor een bedrag van F 859.477.858 (tabel C kolom 6).

b) overdracht van betalingskredieten bij toepassing van bijzondere wetsbepalingen F 27.630.097 (tabel C kolom 7).

3. Een bedrag van F 39.127.000, verdeling van provisionele kredieten (tabel C kolom 8).

— *Aangenomen.*

Art. 9

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1973 beschikbaar gestelde en omgedeelde betalingskredieten wordt verminderd met :

1. Een bedrag van F 935.411.438 over te dragen naar het begrotingsjaar 1974 en omvattend :
a) een bedrag van F 838.262.444 niet gebruikte betalingskredieten waarvan de overdracht geschiedt overeenkomstig artikel 17 van de wet van 28 juni 1963 :

gewone dienst	F 699.236.009
buitengewone dienst	F 139.026.435

b) een bedrag van F 971148.994 niet gebruikte betalingskredieten (gewone dienst) waarvan de overdracht geschiedt krachtens speciale wetsbepalingen.

De **omdeling** van de over te dragen kredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1974.

2. Een bedrag van F 99.219.758 dat in aanmerking komt voor annulatie bij de wet houdende eindregeling van de staatsbegroting :

gewone dienst	F 81.017.153
buitengewone dienst	F 18.202.605

— *Aangenomen.*

Art. 10

Aanvullende kredieten ten belope van F 34.543.552 zijn nodig tot dekking van de uitgaven van het begrotingsjaar 1973 gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor de dienst van de begrotingen (tabel C kolom 14). Deze kredieten worden toegewezen zoals aangegeeft in de tabel D.

— *Aangenomen.*

Art. 11

Ten gevolge van de bepalingen vervat in de artikelen 8, 9 en 10 worden de definitieve kredieten van het begrotingsjaar 1973 vastgelegd op F 4.716.444.225, som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar aangerekende verrichtingen, volgens tabel C, kolommen 10, 11 en 18.

HOOFDSTUK III

Ontvangsten en uitgaven gedaan ter uitvoering van de afzonderlijke sectie van de begroting

Art. 12

De ontvangsten van het jaar aangerekend op de

afzonderlijke sectie van de begroting belopen F 2.474.839.187 (tabel E, kolom 5).

— *Aangenomen.*

Art. 13

De uitgaven van het jaar aangerekend op de afzonderlijke sectie van de begroting belopen F 954.709.051 (tabel E, kolom 6).

Dat bedrag omvat : F 949.991.491 verantwoorde of geregulariseerde betalingen en F 4.717.560 betalingen waarvan bij toepassing van artikel 32 van de wet van 28 juni 1963 de verantwoording of de regularisatie naar een volgend jaar verwezen werd (tabel E, kolommen 6 en 7).

— *Aangenomen.*

Art. 14

De algemene eindcijfers van de afzonderlijke sectie van de begroting van het jaar 1973 worden definitief vastgesteld zoals aangeduid in tabel E :

— ontvangsten : F 2.474.839.187
— uitgaven : F 954.709.051

— overschot : F 1.520.130.136

Dat overschot komt in meerdering van het bij het afsluiten van het voorgaande begrotingsjaar vastgestelde overschot groot F 56.399.227.

De aldus bekomen som F 1.576.529.363 is samengesteld uit een totaal van

creditsaldi : F 1.576.529.363
debetsaldi : F —

In die samenstelling wordt ze ovengedragen naar de rekening van het begrotingsjaar 1974.

— *Aangenomen.*

Dames en heren, de artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Zoals aangekondigd op de agenda houden wij de naamstemming over het gehele ontwerp van decreet eveneens om 12 uur.

VOORSTEL VAN DECRBET 'van de heer A. Laridon c.s. houdende instelling van een vijfjaarlijkse staatsprijs voor een algemeen wetenschappelijk werk — 27 (B.Z. 1977) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Laridon c.s. houdende instelling van een vijfjaarlijkse staatsprijs voor een algemeen wetenschappelijk werk, waarvan het door de Commissie gewijzigd opschrift luidt als volgt : Voorstel van decreet houdende instelling van een tweejaarlijkse staatsprijs voor een werk over een wetenschappelijk onderwerp.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Egelmeers, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER 1. EGELMEERS (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, het voorstel van decreet houdende instelling van een vijfjaarlijkse staatsprijs voor een algemeen wetenschappelijk werk heeft een lange weg afgelegd.

Het is tweemaal vervallen verklaard en vóór de laatste maal, op 9 maart 1977, had de verslaggever, de geachte heer Rombaut, het verslag ingediend.

Uw Commissie van de vorige zitting heeft acht vergaderingen aan het decreet gewijd en uw huidige Commissie heeft er dan nog drie bijgedaan.

Uw huidige Commissie heeft evenwel een lacune vastgesteld, met name de moeilijkheid om voor de eerste maal de prijs toe te wijzen.

Twee amendementen waren een poging om dat te verhelpen. Deze hebben geleid tot een tussenvoorstel van de voorzitter van de Commissie, derwijze dat die moeilijkheid van de baan is geruimd.

De staatsprijs is tweejaarlijks geworden, het bedrag belooft 125.000 frank en wordt voor de eerste maal in 1979 toegekend. De samenstelling van de commissie is voldoende duidelijk. (*Applaus op alle banken*)

DE VOORZITTER : Daar niemand meer het woord vraagt is de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER : Wij gaan over tot de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heer Laridon c.s. De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Er wordt een tweejaarlijkse staatsprijs verleend aan de auteur van een in het Nederlands gesteld en uitgegeven werk over een wetenschappelijk onderwerp.

Enkel de werken die uitgegeven zijn binnen vijf jaar die het jaar van de bekroning voorafgaan, komen voor deze prijs in aanmerking.

Zij beantwoorden tevens aan de volgende criteria :

1. op een hoog wetenschappelijk peil staan ;
2. begrijpelijk zijn voor anderen dan vakgeleerden ;
3. in keurige taal en stijl geschreven zijn.

— *Aangenomen.*

Artikel 2

§ 1. Een commissie onderzoekt de ingezonden werken en doet een voorstel tot bekroning aan de Minister van Nationale Opvoeding.

§ 2. De Minister van Nationale Opvoeding bepaalt na elke bekroning, op gemotiveerd voorstel van de commissie, de discipline waartoe het volgende te bekronen werk dient te behoren.

§ 3. Voor de aanwijzing van de discipline die in 1979 in aanmerking komt voor bekroning, wordt het advies uitgebracht door de in § 1, a) tot en met e), vermelde leden van de commissie bepaald in artikel 3.

— *Aangenomen.*

Artikel 3

§ 1. De in artikel 2 bedoelde commissie bestaat uit :

- a) twee specialisten in een natuurwetenschap ;
- b) twee specialisten in een menswetenschap ;
- c) twee specialisten in de pedagogiek ;
- d) twee taaldeskundigen ;
- e) twee gegradueerden in de bibliografische en de bibliotheconomische wetenschappen ;
- f) twee specialisten behorend tot de bijzondere discipline waartoe het te bekronen werk behoort.

§ 2. De Minister van Nationale Opvoeding benoemt de leden van de commissie op advies van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten en van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde.

— *Aangenomen.*

Artikel 4

De tweejaarlijkse staatsprijs bedraagt 125.000 frank. Hij valt ten laste van de kredieten waarvan de bestemming bepaald wordt door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

Hij wordt uitgereikt door de Minister van Nationale Opvoeding voor de eerste maal in het jaar 1979.

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Zoals aangekondigd op de agenda zal ook de naamstemming over dit gehele voorstel van decreet om 12 uur plaatshebben.

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 49)

1. Vraag om uitleg van de heer J. Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de houding die de regering aanneemt ten opzichte van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord

2. Vraag om uitleg van de heer J. Bascour tot de Minister van 'Buitenlandse Zaken over de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika

3. Vraag om uitleg van de heer W. Jorissen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de schorsing van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde zijn thans de gekoppelde vragen om uitleg van de heer Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de houding die de regering aanneemt ten opzichte van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord, van de heer Bascour tot de Minister van Buitenlandse Zaken over de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika, en van de heer Jorissen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de schorsing van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord.

Deze vragen zullen worden beantwoord door de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, die verhinderd is wegens een opdracht in het buitenland.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

DE HEER J. VAN ELEWYCK (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, er wordt soms beweerd dat uitgestelde interpellaties tot de beste kunnen behoren. Wij menen dat dit inderdaad het geval is voor de vraag om uitleg die wij vandaag zouden moeten ontwikkelen.

Deze vraag om uitleg werd ingediend op 16 november jongstleden in het vooruitzicht van de openbare vergadering van de Cultuurraad van 22 november. Op dat ogenblik had de regering nog geen beslissing getroffen in verband met het cultureel akkoord met Zuid-Afrika. In de toelichting bij onze vraag om uitleg hebben wij gesteld waarom, naar ons oordeel, dit cultureel akkoord met Zuid-Afrika zou moeten worden verbroken.

Intussen heeft de regering een beslissing genomen. Het cultureel verdrag met Zuid-Afrika wordt, ook wat de sector Nederlandse Cultuur betreft, opgeschort. Met grote voldoening nemen wij akte van dit besluit van de regering. (*Applaus bij de Zeden van de BSP*)

DE VOORZITTER : De heer Bascour heeft het woord.

DE HEER J. BASCOUR (*op de tribune*) : Mijn-

heer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, u kondigde daarnet aan, mijnheer de Voorzitter, „de gekoppelde vragen om uitleg” en ik hoop dat U daarmee niets „scabreus” insinueert. Ik weet echt niet waarom U die drie vragen om uitleg zou koppelen, te meer daar zij tot verschillende ministers zijn gericht.

DE VOORZITTER : Als toelichting wil ik er U attent op maken, mijnheer Bascour, dat deze vragen betrekking hebben op hetzelfde onderwerp.

DE HEER J. BASCOUR : Dit is voor mij een geruststelling en ik dank U voor deze verduidelijking, mijnheer de Voorzitter.

Vooreerst wil ik mijn spijt uitdrukken over het feit dat de Minister van Buitenlandse Zaken hier niet aanwezig kan zijn, omdat hij het toch is die aan de basis ligt van de beslissing van de regering om de uitvoering van ons cultureel akkoord met Zuid-Afrika op te schorten, omdat hij het tevens is die reeds kort na zijn aantreden als Minister van Buitenlandse Zaken de werkzaamheden van de zogenaamde Commissie België-Zuid-Afrika sine die heeft opgeschort en omdat hij het blijkbaar ook is die de nog onlangs geformuleerde BSP-eis tot verbreking van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord aan de hele regering heeft kunnen opdringen.

Meteen zou ik U, mevrouw de Minister — die ongetwijfeld ook de betiteling verdient van Minister van onze Cultuurraad — willen danken voor uw bereidheid en welwillendheid namens uw collega te antwoorden op enkele vragen die ik wens te stellen in verband met de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika, opschorting waartoe door de Regering op 9 december werd beslist. Maar vooraf enkele bemerkingen.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, op het ogenblik dat de **Eerste-Minister** mededeling gaf van deze beslissing preciseerde hij „dat deze beslissing tijdelijk is tot de wet zal zijn gestemd waardoor de internationale culturele betrekkingen, ingevolge de culturele autonomie, tot de uitsluitende bevoegdheden van de **Cultuurraden** behoren”.

Hieraan werd door de Eerste-Minister toegevoegd dat met deze beslissing gevolg wordt gegeven aan de UNO-resolutie om de blanke regering van Premier **Vorster** onder druk te zetten.

Ook werd door de Eerste-Minister medegedeeld dat deze beslissing, van 9 december, zonder enig meningsverschil door de Ministerraad zou zijn getroffen.

Nochtans, dames en heren, op 8 december jongstleden, dus daags **vóór** deze beslissing werd genomen, verklaarde de voormalige Minister van Bui-

tenlandse Zaken — de huidige Minister van Justitie — de heer R. Van Elslande, in de Senaat in zijn antwoord naar aanleiding van een interpellatie van onze collega Senator Calewaert het volgende : „Mijn persoonlijke opinie over Zuid-Afrika heb ik niet gewijzigd”. Nog vroeger, naar aanleiding van een op 6 november 1974 in de Kamer gehouden interpellatie, met name door de heer Glinne, had de toenmalige Minister van Buitenlandse Zaken, zich niet bereid verklaard dit cultureel verdrag op te schorten, cultureel verdrag dat trouwens al een hele tijd in mineur werd gehouden.

Ook U, mevrouw de Minister, heeft zich in een interview op 9 november, dus precies één maand voor het nemen van de regeringsbeslissing van 9 december — interview dat verschenen is in **Knack** — geen voorstander getoond van een opschorting of verbreking van dit cultureel akkoord. Zoals geweten, behelsde bedoeld cultureel akkoord nog slechts de jaarlijkse uitwisseling van een paar professoren en vier Afrikaanse studenten onder wie ten minste één zwarte. Voorts behelsde dit cultureel akkoord nog de zending van boeken naar bibliotheken. Hier is dus geen sprake van wapens.

Het is en het was dus voor iedereen duidelijk dat sinds lang een voorzichtigheidspolitiek werd gevolgd zonder nochtans de culturele banden met Zuid-Afrika te verbreken.

Wanneer de Eerste-Minister op 9 december zijn mededeling doet, verwijst hij zoals reeds gezegd naar de UNO-resolutie om de blanke regering onder druk te zetten. Maar op woensdag 14 december, dus 5 dagen nadien, bij de stemming over een UNO-resolutie waarin de grote spijt werd uitgesproken over het feit dat de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Frankrijk doorgingen zich te weer te stellen tegen een allesomvattend embargo op militaire en nucleaire samenwerking met Zuid-Afrika, vindt men België onder de tegenstemmers. Toch nogal potsierlijk, om het eufemistisch uit te drukken.

Wie wil men hier zand in de ogen strooien ? Is de hypocrisie nog wel te verhelten of wil men hier van de hypocrisie een nationale deugd maken ?

Er zijn niet alleen de wijze en het tijdstip waarop deze regeringsbeslissing werd genomen maar er rijzen nog andere vragen, waaronder de vraag waarom de Cultuurraad niet werd geraadpleegd.

Op het ogenblik dat vóór enkele jaren de Conseil culturel zich over dit cultureel akkoord uitsprak, heeft niemand gezegd dat deze Conseil culturel zich inliet met een aangelegenheid die buiten zijn bevoegdheid lag.

Onze collega Senator Pierson ontwikkelde reeds op het „Treizième Congrès franco-belge” te Luik van 12, 13 en 14 oktober 1973 de stelling waarin duidelijk naar voor kwam dat op basis van de Grondwet zelf de Cultuurraden bevoegd zijn om

een oordeel te vellen over het sluiten van internationale verdragen. Deze bevoegdheid werd ook door de BSP niet betwist. Dat blijkt voldoende uit het feit dat onze collega Van Elewyck vóór 9 december, dus voor de regeringsbeslissing werd getroffen, een vraag om uitleg richtte tot mevrouw de Minister over de houding van de regering ten opzichte van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord.

Wanneer de regering op 9 december zei dat deze beslissing tijdelijk is tot de wet zal zijn goedgekeurd waardoor de internationale culturele betrekkingen ingevolge de culturele autonomie tot de uitsluitende bevoegdheid behoren van de Cultuurraden, dan wist de regering toch dat de verenigde Senaatscommissies voor Justitie, Culturele Zaken en Wetenschapsbeleid, dit ontwerp van wet, overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers reeds hadden goedgekeurd.

Deze namiddag staat dit ontwerp van wet, houdende de organisatie van de vormen van internationale culturele samenwerking in toepassing van artikel 59bis, paragraaf 2, van de Grootwet, op de agenda van de Senaat en kan dus vandaag nog worden goedgekeurd.

Uit het reeds geciteerd interview van mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur in **Knack** van 9 november jongstleden noteer ik het volgende — waarmee ik ten persoonlijke titel kan instemmen — en ik citeer : „Ik meng mij niet in Nederlandse beslissingen” — het gaat hier om een beslissing van de Nederlandse regering — „maar ik zie wel dat het opzeggen van het cultureel akkoord niet belet dat er nogal wat handels- en andere betrekkingen druk doorgaan.

Wij koketteren als natie niet met een **fatsoensreflex**, maar ons cultureel minimumakkoord met Pretoria belet de Vlaamse gemeenschap hoegenaamd niet de apartheid te bestrijden. Ik denk dat als wij de kans openhouden om langs de officiële weg een uitwisseling van personen te hebben, wij die mogelijkheid moeten aanhouden met de gefundeerde hoop dat wij de zaak daar toch mee vooruit helpen. Als wij in het verleden meer uitwisseling gehad hadden, wij en andere, zou de blanke mentaliteit in Zuid-Afrika God weet al verder geëvolueerd zijn. Ik geloof namelijk in de waarde van de dialoog. Als ik niet in een dialoog geloofde, moest ik meteen een hele reeks culturele akkoorden opzeggen.’ Wij hebben er immers nog met andere staten waar men ook nogal eens vraagtekens kan plaatsen achter hun interpretatie van de democratie”.

De Minister gaat verder : „Maar zelfs als de apartheid een veel grotere doodzonde is dan alle andere afwijkingen van de democratische routine die wij elders constateren, houd ik nog altijd het beginsel voor ogen dat wij overal, in al die landen, beter

onze entrees blijven hebben. Gij moet er de mogelijkheid mee openhouden om concreet wat te doen voor die bevolkingen. Wij hebben geen cultureel akkoord met Chili, maar wij hadden er één kunnen sluiten onder Frey of Allende en zouden wij het opgezegd hebben onder Pinochet of zouden wij er een voet mee in huis gehouden hebben”. (*Protest op de socialistische banken*)

Tot hier het citaat. Misschien zit er in andere citaten nog wel stof om andere vragen om uitleg in dit verband te stellen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, deze formele opmerkingen om aan te tonen dat men zich de vraag moet stellen waarom die opschorting nu overhaast, gauw-gauw moet gebeuren. Was het misschien omwille van onze taalverwantschap met Zuid-Afrika ? De *Gazet van Antwerpen* van dinsdag 13 december jongstleden schreef in verband hiermee en ik citeer opnieuw :

„Men hoeft er geen tekeningetje bij te maken om te weten dat de Minister van Nederlandse Cultuur De Backer, die het cultureel akkoord met Zuid-Afrika in stand wil houden, wijzend op het isoleeringsgevaar voor de Zuidafrikanen, heeft moeten buigen voor de eis van de Franstalige Brusselaar Simonet, een Franstalige Brusselaar die vlot Nederlands praat, wat de Vlaamse harten altijd weker maakt. Voor de zoveelste maal hebben de Vlaamse bewindslieden de nek moeten buigen onder Franstalige druk. Die druk is vermoedelijk op een concreet-hypocriete wijze uitgeoefend, enerzijds zwaaiend met de UNO-resolutie, anderzijds zeer zeker met dat mooie begrip dat regeringssolidariteit heet en waarbij het historisch steeds vast staat dat het de Vlamingen zijn die dan het hoofd in de schoot moeten leggen”.

Verder nog : „Het is zonneklaar dat met deze regeringsbeslissing de Nederlandse Cultuurraad gewoon in de kou wordt gezet. Ons Cultuurparlement mag er voor spek en bonen bijlopen”.

Tot daar het citaat van de *Gazet van Antwerpen*.

Alvorens hier een paar vragen te stellen aan de afwezige Minister van Buitenlandse Zaken, zou ik hier nochtans willen onderstrepen dat wij, PVV-ers, elk politiek beleid dat indruist tegen de mensenrechten, waar ook ter wereld, veroordelen. Wij betreuren derhalve dat de Republiek Zuid-Afrika een politiek voert gebaseerd op rassenonderscheid.

Wij doen derhalve een oproep tot dit land om deze politiek zo vlug mogelijk af te bouwen. Wij stellen echter vast dat ons land met verschillende andere landen waar de mensenrechten niet worden geëerbiedigd, culturele akkoorden heeft gesloten en in stand houdt.

Even (duidelijk wil ik stellen dat wij van mening zijn dat er geen afdoende redenen bestaan om, bij uitzondering, het cultureel akkoord met Zuid-Afrika nu op te schorten of op te heffen.

Wij zijn van oordeel dat ons land alle culturele akkoorden met landen waar de mensenrechten niet worden geëerbiedigd, moet opschorten.

MEVROUW N. MAES : Noem die landen !

DE HEER W. JORISSEN : Rusland !

DE HEER J. BASCQR : Alvorens een voorstel van resolutie in te dienen zou ik nu de volgende vragen willen stellen.

In hoofdorde vragen wij : waarom wordt precies nu, op het ogenblik dat een ontwerp van wet houdende organisatie van de vormen van internationale culturele samenwerking reeds in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd goedgekeurd en dat de bespreking van dit ontwerp van wet in de Senaat naar het einde loopt en bijgevolg onze Cultuurraden, zonder enige betwisting eerstdaags zelf op autonome wijze culturele akkoorden zouden kunnen aangaan en deze uiteraard eveneens zouden kunnen opschorten, het cultureel verdrag met Zuid-Afrika opgeschort ?

De tweede vraag, in bijkomende orde, luidt : is de Minister daarenboven met collega Marc-Antoine Pierson niet de mening toegedaan dat artikel 59 bis, paragraaf 2, self-executing is, zodanig dat nu reeds respectievelijk de Nederlandse en de Franse Cultuurraad in deze materie bevoegd zijn ?

Derde en laatste vraag : ligt het ook in de bedoeling van de regering andere culturele akkoorden, b.v. dit met Brazilië of met de Sovjet-Unie op te schorten ? (*Applaus op de banken van de PVV en op sommige banken van de meerderheid*)

DE VOORZITTER : De heer Jorissen heeft het woord.

DE HEER W. JORISSEN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, indien ik mij niet vergis heeft ons land op dit **ogenblik** met negenendertig landen culturele akkoorden gesloten. Ongeveer de helft van deze landen hebben een democratisch regime. Een kleine helft daarvan heeft dit niet. Het gaat soms om rechtse, maar meestal om linkse dictaturen. We noemen Brazilië, Argentinië, Indonesië, India, Pakistan en Iran. Anderzijds de Sovjet-Unie, Polen, Roemenië, Hongarije, Bulgarije, Tsjechoslowakije en andere. Toen wij culturele akkoorden sloten met deze landen wisten wij zeer goed dat hun politiek regime niet het onze was.

Wij wisten evenzeer dat wat wij de rechten van de mens noemden in die landen vaak niet geëerbiedigd werden.

Het cultureel akkoord met Zuid-Afrika werd afgesloten op 1 juni 1954. Wij wisten toen dat dit land een politiek regime kende dat als apartheid werd gekenschetst.

Dit alles heeft niet belet dat wij die culturele akkoorden afsloten. Omdat we door die akkoorden o.m. een gesprekskanaal met die landen wilden krijgen en houden, zoals de Minister van Nederlandse Cultuur enkele weken terug nog in een persgesprek met een weekblad vooropzette.

Dit is een eerste vaststelling.

Als we sommige collega's willen geloven, moeten we dit akkoord verbreken omdat de UNO Zuid-Afrika heeft veroordeeld.

De UNO is een gespreksforum, waar beslissingen kunnen worden getroffen door een meerderheid. Het is ook zo dat sommige landen er een vetorecht hebben. Het is eveneens zo dat sommige landen er niet in vertegenwoordigd zijn. Het is een politiek lichaam.

Wanneer men echter alle UNO-uitspraken als een soort morele leidraad gaat beschouwen die ons zelf tot afgeleide besluiten moet voeren, dan past het toch de samenstelling van dit lichaam van moralisten nader te beschouwen.

Wie zijn degenen die veroordelen ? Wie heeft er het recht morele veroordelingen uit te spreken ? Is het Oeganda, waar een dictator op 6 jaar tijd naar verluidt ten minste 60.000 mensen liet ombrengen ? En anderzijds 60.000 Indiërs verjoeg en hun eigendommen in beslag nam ?

Is het Mozambique, waar thans 50.000 politieke ~~gevangenen~~ in concentratiekampen verblijven ? Is het Boeroendi, waar in een rassenstrijd enkele jaren terug bij de 100.000 doden vielen ?

Is het Angola, waar er op dit ogenblik elke maand honderden doden vallen in de vrijheidsstrijd van Dr. Savimbi en het talrijkste volk in dat land, de Ovimbudu's, tegen de nieuwe koloniasator Cuba en de man die zij moeten recht houden : **Neto** ?

Is het Guinea, waar de jongste jaren honderdduizend uit het land zijn gevlucht uit vrees voor de dictator Sekou Touré ?

Is het het land van keizer Bokassa, het Centraal Afrikaans Keizerrijk, waar men als straf nog rustig mensen de handen afhakt ?

Is het Ethiopië, waar men het aantal doden niet meer kan schatten ?

Is het de meerderheid van de 50 Afrikaanse staten waar staatsgrepen, stammentwisten, dictatuur, machtsmisbruik, corruptie en politieke vervolgingen schering en inslag zijn ?

Is het Libanon met zijn duizenden doden in de bloedige strijd van de jongste jaren ?

Is het de Sovjet-Unie met haar 6 Oosteuropese satellieten, waar concentratiekampen een afschuwelijk begrip blijven en waar persvrijheid en vrijheid van politieke vereniging evenmin bekend zijn ?

Is het het goed dozijn Zuidamerikaanse en Centraalamerikaanse staten, in grote meerderheid

dictaturen, steunend op een blanke bovenlaag en waar mishandelingen en politieke moorden zeker niet tot de uitzonderingen behoren ?

Is het Indonesië met zijn 100.000 politieke gevangenen ?

Zijn het de Filippijnen, waar tienduizenden doden vielen en vallen in de volkerenstrijd op de zuidelijke eilanden ?

Is het India, waar de 90 miljoen paria's rechteloos blijven ?

Zijn het Bangla-Desj en Pakistan met hun vele aanhoudingen en **terechtstellingen** ?

Is het Laos, waar de jongste jaren een tiende van de bevolking gevlucht is voor de dictatuur ?

Is het China, waar de politieke tegenstanders toch niet op rozen slapen ?

Of is het Cambodja, waar op 2 jaar tijd het nieuwe communistische bewind **meer** dan een half miljoen mensen vermoordde ?

Dit alles is dan de beschaafde wereld zoals een collega het in zijn nota noemde. Wij zouden de meerderheid van de UNO-landen in detail kunnen ontleden om vast te stellen dat het weinigen moreel geoorloofd is met stenen te gaan gooien omdat ze zelf zeker niet zonder zonden zijn.

Trouwens, wie mag door de UNO veroordeeld worden ?

Dat is een tweede probleem.

Enkele zwarte schapen zijn bekend : Zuid-Afrika in de eerste plaats. Het ligt immers strategisch bijzonder interessant en bezit enorm veel grondstoffen, vooral strategische grondstoffen. Verder Chili en Israël, welk laatste land echter het geluk heeft dat er in de Verenigde Staten vele en financieel sterke volksgenoten wonen.

Voor de rest wordt er niet veroordeeld.

Of beter gezegd mag er niet veroordeeld worden.

Hebben we het de jongste weken niet beleefd dat in de Verenigde Naties het voorstel om een hoge commissaris voor de mensenrechten aan te stellen werd verworpen, met 62 tegen 49 stemmen ? De Afro-Arabische landen en de landen van het Oostblok wilden er niet van weten en heten het Westen in de kou staan.

De mensenrechten tellen voor de meerderheid van de UNO-landen slechts voor die landen waar zij willen over praten en die zij willen veroordelen. In hun eigen land heeft niemand zich met de zaken te bemoeien, vinden ze.

Eén van de redenen die in het verwerpingsproces naar voren werd gebracht is dat de soevereiniteit van een land nooit mag worden ondermijnd en dat men zich daarom nooit in de interne zaken van een land mag mengen ! **Zó** staat het er letterlijk in.

De logica, in verhouding met Zuid-Afrika, steekt de ogen uit. Hun veroordelingen zijn dus zuiver

politieke veroordelingen, die steunen op machtsverhoudingen.

Dit wordt nog duidelijker wanneer we in de International Herald Tribune van 8 december jl. het volgende lezen onder de titel :

„De Afrikanen in de Verenigde Naties verzoeken de Scandinafse Staten dringend hun afkeuringsverzoek voor Amin in te trekken”.

Het is een bericht van de Verenigde Naties uit New York van 7 december, dus zeer recent. Wij halen de tekst aan in vertaling :

„De 49 naties van de Afrikaanse groep vroegen vandaag de 5 Noorse landen hun resolutie terug te trekken die de Oegandese regering van president Idi Amin moet afkeuren voor herhaalde zware inbreuken op fundamentele mensenrechten.. .

De Ambassadeur van Mauritanië Mouaye el Hassan zei dat het algemeen gevoelen heerste dat Oeganda niet diende te worden uitgepikt om te worden afgekeurd wanneer „vele andere landen eveneens de mensenrechten schenden”.

Hij stelde dat „de Oegandese gebeurtenissen voor ten minste 60 tot 70 % een uitvindsel waren van de Westerse pers”.

Indien wij iets ondernemen tegen Oeganda dient dit te gebeuren binnen het raam van de Organisatie van de Afrikaanse Eenheid (Organisation of African Unity).”

Tot daar de tekst van de „International Herald Tribune”.

Wat binnen het raam van deze Organisatie van de Afrikaanse Eenheid zoal gebeurt vernamen we echter in de pers van begin juli 1977.

Volgens „The Daily Telegraph” van 4 juli onder de titel O.A.U.'s Heart of Darkness (Hart van de Duisternis) lezen we dat Amin bij zijn verschijnen op het congres van deze Afrikaanse Eenheid in Libreville — Gabon — begin juli 1977 luid werd toegejuicht door de afgevaardigden van de andere Afrikaanse landen

Deze krant voegt hieraan toe :

„Wij moeten nochtans aannemen dat deze afgevaardigden, beroepspolitici of diplomaten zich bewust zijn van de schijnbaar eindeloze misdaden van deze man.”

Wij stellen echter vast dat Oeganda door de UNO niet werd veroordeeld. Wij halen slechts één van de ergste gevallen aan en verontschuldigen ons bij Zuid-Afrika dat wij hun naam zetten naast die van Oeganda.

Maar dan zegt men : in Zuid-Afrika werd de stem van de oppositie gesmoord, de krant van de zwarten „The World” werd verboden. De persvrijheid werd aan banden gelegd.

Allereerst bestaat er elders in Afrika en ook in de communistische en rechtse totalitaire wereld haast

nergens persvrijheid. Hun vertegenwoordigers zouden dus alvast daarover moeten zwijgen.

In Afrika zijn er, buiten Zuid-Afrika, op de 50 Staten, 4 waar een politieke oppositiepers toegelaten is : Botswana, Gambia, Mauritius en Rhodesië, dit volgens een studie in januari 1977 opgemaakt en die in het weekblad „To the Point” verscheen.

In 30 Afrikaanse staten is er helemaal geen vrije pers, in 13 is de pers gedeeltelijk vrij, doch niet vrij genoeg om oppositiepers te mogen zijn. Daarnaast dient aangestipt dat de verboden krant „The World” geen zwarte krant was, doch een instrument van blank kapitaal en slechts één van de kranten door de zwarten gelezen. Heel de Engelstalige pers in Zuid-Afrika is oppositiepers.

Ten derde is de persvrijheid bij ons in West-Europa niet zo absoluut als men thans voorwendt.

Mogen we eraan herinneren wat in tijden van troebelen in Nederland en in België gebeurde ?

In een artikel „De grote verwarring over gedrag Zuid-Afrika” van de hand van J.G. Heitink in „De Telegraaf” van 12 november 1977, herinnert hij aan volgende gebeurtenis. Ik citeer :

„Op 7 juli 1934 zette een grote politiemacht de straat af waar het gebouw van het dagblad „De Tribune” van de communistische partij stond, waarna de persen werden verzegeld en onbruikbaar gemaakt (evenals de zetmachines) door er onderdelen uit te halen. „De Tribune” werd wegens „opruiming” verboden en bleef dat.

Er waren in die tijd gevechten in de Amsterdamse wijk de Jordaan”.

Volgens De Telegraaf maakte de Nederlandse regering gebruik van artikel 96 van het Wetboek van Strafrecht betreffende het opruien tot het in gevaar brengen van de staatsveiligheid.

Die wet bestaat nog steeds in Nederland, evenals een wet dat men in de tijd van troebelen verdachten zonder meer in voorhechtenis kan nemen.

Moeten we eraan herinneren dat in ons land gedurende de mobilisatietijd kranten werden geschorst ? Moeten we eraan herinneren dat nog na de jongste oorlog in de koningskwesie en naar we menen door de socialist Achiel Van Acker het weekblad l'Occident werd verboden wegens ophitsing ?

Dat was bij ons in een tijd dat er vrees bestond voor ernstige rellen.

Welnu : Zuid-Afrika heeft Soweto gekend in 1976 met zijn bloedige rellen. Het onderzoek erover is nog bezig.

Toch is het voor degenen die over een spontane opstand spreken goed de betekenisvolle uitspraak te onthouden van de heer F.A. Tabeev, lid van het presidium van de Opperste Raad van de Sovjets, die op een internationale bijeenkomst van com-

munisten te Dar Es Salaam in oktober 1976 verklaarde :

„De recente gebeurtenissen in Zuid-Afrika waren geen spontane gebeurtenissen. Zij waren het resultaat van het werk van leden van de georganiseerde nationale bevrijdingsbeweging van het African National Congress, opererend over een breed front dat arbeiders, studenten en personen uit het platteland omvatte, met inbegrip van blanken, kleurlingen en Indiërs”.

Ook een ander feit wil ik aanhalen :

De oud-burgemeester van Göteborg (Zweden), Hans Hansson, bezocht Soweto begin 1977. Hij beschrijft het als volgt in South Africa International, nr. 1, juli 1977 :

„Wij bezochten Soweto. We reden per wagen door de stad en wandelden rond om de vernielde gebouwen te bezichtigen. De vernieling gebeurde met uiterste precisieheid.

Al de vernielde gebouwen betekenden een sociaal goed voor de zwarten : scholen, bioscopen, vergaderzalen, kantoren voor sociaal welzijn en voor pensioenuitkeringen, sportvelden en winkels eigendom van zwarten. Dit alles werd geplunderd en neergebrand”.

Tot daar zijn tekst.

Het waren niet de stakende scholieren die dit alles deden. Die werden slechts als scherm gebruikt en de onvermijdelijke jeugdige slachtoffers konden dan nog als propaganda misbruikt worden.

Het internationaal fascisme en communisme zijn tweelingbroeders met dezelfde afschuwwekkende methodes.

Er is dan nog wat men noemt de moord op Steve Biko. Ik steek mijn hand niet in het vuur voor geen enkel land waar politie, rijkswacht of veiligheid niet eens iemand afranselt. Loopt het dan slecht af, dan staat geen enkele Regering zo maar klaar om haar ordehandhavers openbaar te verloochenen.

Er is in Zuid-Afrika een eerste onderzoek geweest, maar de zaak is daarmee niet beëindigd, ze gaat verder.

Stellen wij hierbij slechts vast dat een ernstige organisatie zoals Amnesty International Zuid-Afrika niet rangschikt bij de dertig landen waar op bevel van de Regering of met medewerken van de Regering gevangenen worden gefolterd of vermoord.

Men schrijft dat er in Zuid-Afrika dit jaar ongeveer vijfentwintig zelfmoorden waren in de gevangenis, maar in België waren er in 1976 ook tien en in Frankrijk vijftig. Half november, dus slechts een maand geleden, overleed twee dagen na zijn aankomst in de Belgische gevangenis een Spanjaard aan een onverzorgde longontsteking. De familie spande een proces in tegen onze Staat wegens gebrek aan zorgen voor een persoon in nood.

Dus zelf gaan wij ook niet vrij uit.

Om dit hoofdstuk af te ronden, stellen wij de vraag: is er minder persvrijheid en komen er meer mensen in de Zuidafrikaanse gevangenissen terecht dan in zovele andere landen waarmee wij culturele akkoorden hebben en behouden? En moeten wij voortaan hier om de maand een cultureel akkoord onder de loupe nemen en de schorsing ervan vragen wegens schending van de mensenrechten. In Belgrado wordt thans genoeg beschuldigd!

Vóór Soweto was het na Sharpville, in 1961, in Zuid-Afrika 15 jaar rustig geweest. De Zuidafrikaanse regering wenst thans liefst geen tweede Soweto meer. Vandaar dat ze stelselmatig opruiing tekeer gaat. Wie zich de moeite getroostte de artikelen in *The World* — en wie deed dat bij ons? — te lezen kan de regering begrijpen. Zij is tenslotte verantwoordelijk voor de orde. Want men wijft haar elke dode aan.

Men stelt thans trouwens vast dat sedert de ingreep van de regering het aantal lijfelijke overvallen op personen zeer gevoelig is gedaald.

(Onderbreking van de heer Van Elewycck)

Collega, wij hebben dikwijls genoeg ondervonden dat men onze betogingen verbood uit vrees voor wanorde en wanneer de VMO een paar ruiten ingooide stelde U voor die organisatie te verbieden.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Wij zullen U dadelijk antwoorden.

DE HEER W. JORISSEN : Ik wacht er op.

Men heeft ook het voorbeeld van Nederland ingeroepen.

Beperken wij ons tot de vaststelling dat de nieuwe Nederlandse regering geen kredieten meer vooropzet voor het African National Congress omdat ze het waarschijnlijk onlogisch vindt in Europa aanslagen en terrorisme te bestrijden en in Afrika bomaanslagen aan te moedigen en te betalen.

Stellen we ook vast dat in de regeringsverklaring van de nieuwe Nederlandse regering staat dat Zuid-Afrika een oplossing dient te vinden, met vreedzame middelen, door een dialoog onder de volkeren. Er zal dus een andere politiek gevoerd worden dan onder Eerste-Minister Den Uyl.

In 'Duitsland anderzijds heeft de Voorzitter van de CDU in Hessen, parlamentslid Dregger, die in november een studiereis deed naar Zuidelijk Afrika, krachtig stelling genomen tegen de regeringspolitiek. Hij verwerpt voor Zuid-Afrika het algemeen stemrecht omdat het praktisch nergens in Afrika bestaat en komt op voor het concessusbeginsel tussen de twaalf volkeren die leven in Zuid-Afrika. Stippen wij verder aan dat noch West-Duitsland, noch Engeland hun culturele akkoorden met Zuid-Afrika hebben opgezegd.

Voor de Engelsen gaan die akkoorden zeer ver: tot de gelijkstelling van de diploma's en het toelaten van de studies gedeeltelijk in Engeland en gedeeltelijk in Zuid-Afrika. Zij doen dat omwille van de eenheid van de taalgemeenschap.

Ten allen prijze proberen velen die Zuid-Afrika nooit bezochten, of zelfs niet willen bezoeken en die er doorgaans weinig van af weten, dit land af te schilderen als een afschuwelijk racistisch land waar de rijke blanke de arme zwarte anmenselijk behandelt. Het beeld is zo verleidelijk.

De „apartheid”, woord dat in Zuid-Afrika al lang niet meer wordt gebruikt, is een begrip geworden dat los van de evoluerende werkelijkheid in de geesten is gaan leven met een inhoud die veel meer verdichtsel is dan realiteit.

Hoewel in dit probleemrijk land uiteraard zwakke punten kunnen worden aangestipt treft elke objectieve bezoeker én de goede wil én de grote inspanningen die de blanken leveren om de zwarten vooruit te helpen.

Verklaarde Guido Naets een paar jaar geleden niet na een bezoek aan Zuid-Afrika het volgende: „En nu we in Zuid-Afrika zijn geweest beseffen we dat we eerlijkheidshalve tegen de stroom op moeten roeien. De anti-apartheidsstroom in onze samenleving is het resultaat van journalistieke valsmunterij en etikettenzwendel”.

Loofde Monseigneur Daelemans, na een bezoek aan Zuid-Afrika, niet de degelijke opleiding van de zwarte onderwijskrachten? Hebben niet een paar dozijn collega's die evenals ik Zuid-Afrika bezochten, ondervonden hoe vals en scheefgetrokken de toestanden in dat land hier worden voorgesteld?

Men kan spreken over het wapenembargo van de UNO dat ook door de westerse landen werd goedgekeurd. Daarover zullen wij het niet hebben.

Wij zullen over die zaak interpellieren in de Senaat. Men zou echter moeten toegeven dat in de UNO geen andere maatregelen van economische of culturele aard dwingend werden opgelegd. Ons cultureel akkoord valt buiten het raam van de UNO-beslissingen.

Over het laatste punt kunnen wij kort zijn. De uitholling van een schamel stukje cultuurautonomie dat wij hebben, heeft ons grondig geërgerd.

Wij hebben vastgesteld dat in januari 1975 de Conseil culturel een resolutie goedkeurde om de culturele betrekkingen met Zuid-Afrika te verbreken. De toenmalige Minister van Franse Cultuur gaf er gevolg aan. De toenmalige Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken werd er buiten gehouden, daar hij immers geen lid was van de Conseil culturel.

Wij stellen vast dat de Minister van Nederlandse Cultuur zich uitspreekt in het weekblad *Knack* voor het behoud van het cultureel akkoord. Het

partijbestuur van de Volksunie neemt hetzelfde standpunt in.

Een nieuwe wet die werd goedgekeurd in de Kamer en die thans op de agenda staat van de Senaat, onttrekt de bevoegdheid over de culturele akkoorden aan de Minister van Buitenlandse Zaken. Op zulk ogenblik treedt de Franstalige voorgedij weer op over Vlaanderen en een Franstalige Minister van Buitenlandse Zaken vraagt te schorsing van het cultureel akkoord. Dit is onbegrijpelijk en onaanvaardbaar.

Met kennis van feiten kan ik zeggen, dat de zwarten in de thuislanden van Zuid-Afrika, ook diegenen die niet onafhankelijk zijn, meer zelfbeschikingsrecht hebben dan de Vlamingen.

Wij willen zien of de Nederlandse Cultuurraad zijn bevoegdheid opeist en zelf beslist op basis van objectieve gegevens over onze culturele akkoorden, want wij kunnen evenmin aanvaarden dat de regering, die bij herhaling de mond vol heeft over de soevereiniteit en over de soevereine rechten van het Parlement, ons voor voldongen feiten stelt.

Wij menen dat, wanneer zij een dergelijke theorie vooropzet, zij deze ook moet waarmaken en de zaken moet overlaten aan diegenen die de bevoegdheid bij wet krijgen. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

DE VOORZITTER : Dames en heren, in afwijking van het Reglement vragen twee sprekers het woord te mogen voeren vóór het antwoord van de Minister. Dit vergt echter het akkoord èn van de Raad èn van mevrouw de Minister.

De heer Henckens en de heer Valkeniers vragen allebei nu het woord te mogen nemen. U kent ons Reglement, dat bepaalt dat thans het woord dient te worden gegeven aan de Minister. Doch, ingeval de Raad en mevrouw de Minister hiermee instemmen, mag ik het woord verlenen eerst aan de heer Henckens en nadien aan de heer Valkeniers. (*Instemming*)

Aangezien er geen bezwaar is, verleen ik het woord aan de heer Henckens, eraan toevoegend dat hij hierdoor zijn recht uitput het woord te voeren na de Minister. Hetzelfde geldt voor de heer Valkeniers.

DE HEER J. HENCKENS (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank U voor het verlenen van deze gunst en de leden voor hun instemming mij thans het woord te laten voeren. Ik neem akte van het feit dat mij nadien het recht wordt ontgenomen nog tussen te komen.

Het is mijn bedoeling namens de CVP-fractie een korte verklaring af te leggen in verband met de problemen waarmee wij hier geconfronteerd worden.

In de eerste plaats — dit sluit trouwens aan bij de laatste woorden van mijn voorganger op deze tribune — wens ik te onderstrepen dat de CVP-fractie uitdrukkelijk van mening is dat de Cultuurraad integraal bevoegd is voor de internationale culturele betrekkingen, zoals gestipuleerd in artikel 59bis van de Grondwet, met inbegrip van het goedkeuren van culturele akkoorden met andere landen. Ik heb dan ook met genoegen vernomen dat waarschijnlijk reeds vanmiddag het desbetreffende ontwerp in de Senaat kan worden goedgekeurd, want wij weten dat daarvoor een uitvoeringwet nodig was, waardoor dit recht nog eens erkend wordt. Wij wensen daar nochtans aan toe te voegen dat wij hopen dat dit recht van de Cultuurraad in de toekomst reëel en ook concreet zal gestalte krijgen. Hiermee bedoelen wij dat het beleid van deze regering bij het sluiten van de akkoorden ook vooraf in commissie — de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid die wij hier kennen — zou worden besproken. Aldus wordt dit recht niet alleen beperkt tot het louter formeel ratificeren, post factum, van de akkoorden zoals dit meestal in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de Senaat het geval is.

In de tweede plaats wenst de CVP-fractie ook te onderstrepen dat wij in principe voorstander zijn van het sluiten en in stand houden van zoveel mogelijk culturele akkoorden met alle volkeren en alle landen in de wereld, of zij zich nu situeren in het Noorden of in het Zuiden, in het Oosten of in het Westen.

Dit niet alleen in ons eigen belang, om onze eigen ramen naar alle volkeren en de wereld open te zetten, maar ook — dit is een positief element — omdat wij een echte vrije beweging van mensen en ideeën willen tot stand brengen en om anderen te laten kennis maken met onze conceptie over vrijheid, mensenrechten en democratische samenleving.

In onze geest gaat het om akkoorden tussen volkeren en staten en niet tussen politieke regimes.

In de derde plaats wens ik namens mijn fractie te bevestigen dat wij, zoals in het verleden, bereid zijn iedere vorm van geweld, onderdrukking en schending van mensenrechten, waar, wanneer en in welke vorm deze zich ook voordoet, met de op dat ogenblik passende middelen te veroordelen, welke naam men op dat ogenblik aan die schending van mensenrechten ook moge geven.

Wanneer ik spreek over gepaste middelen wens ik mede te delen — dat is het vierde punt van mijn uiteenzetting — dat wij van oordeel zijn dat deze afkeuring van schending van mensenrechten, in principe en naar gelang van de omstandigheden, dient te gebeuren met de daartoe geëigende politieke drukkingmiddelen, gesitueerd op het internationaal forum van de Verenigde Naties en het

internationaal forum van het Europa der Negen. Dit zijn de meest voor de hand liggende middelen. Naast deze middelen zijn er vanzelfsprekend ook andere mogelijkheden van politieke drukking : resoluties, moties, verklaringen van de Minister van Buitenlandse Zaken, terugroeping van ambassadeurs. Wij menen nochtans dat het aangewezen is dat het gebruik van deze middelen steeds in overleg met onze vrienden en bondgenoten zou gebeuren.

In de vijfde plaats wens ik namens mijn fractie te onderstrepen dat wij van oordeel zijn dat uitzonderlijk, wanneer de internationale situatie daartoe aanleiding geeft, andere wat ik zou noemen niet klassieke, minder gebruikelijke middelen, als ultieme drukking kunnen worden aangewend. Wij kennen allen deze middelen : het opschorten van financiële hulp, het organiseren van wapenembargo's, een economische boycot, het opschorten van handelsakkoorden en ook het opschorten van culturele akkoorden. Dat laatste beschouwen wij als behorende tot de categorie van uitzonderlijk aan te wenden middelen als ultiem drukkingsmiddel.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in deze gedachtengang en rekening houdend met de antecedenten, namelijk het feit dat onze ambassadeur voor overleg werd teruggeroepen, rekening houdend met de houding van de UNO en van de Europese Raad van Ministers, waarvan onze Minister van Buitenlandse Zaken thans het voorzitterschap waarneemt, en ook rekening houdend met hevige reacties in de internationale publieke opinie kunnen wij **tenvolle** begrijpen dat de regering in de gegeven omstandigheden heeft gemeend dit uitzonderlijk politiek drukkingsmiddel te moeten hanteren en dit politiek gebaar tegenover Zuid-Afrika te moeten stellen.

Ten zesde wenst de CVP-fractie nogmaals te onderstrepen welk groot belang zij hecht aan het organiseren en in stand houden in de toekomst van culturele relaties met alle landen en volkeren, omdat wij dit juist als een belangrijk middel beschouwen om tot verandering in de geesten, tot een mentaliteitsverruiming en tot een ruimere toepassing van de fundamentele mensenrechten te komen.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, wij hopen dat de genomen maatregel slechts tijdelijk nodig zal zijn, dat het geheel van de problematiek van de culturele relaties in de komende weken en maanden grondig aan de orde zal komen in onze Commissie voor buitenlands cultuurbeleid. (*Applaus bij de meerderheid*)

DE VOORZITTER : De heer Valkeniers heeft het woord.

DE HEER J. VALKENIERS (*op de *tribune*) :

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, mevrouw de Minister, waarde collega's, een maand geleden zei onze Minister van Nederlandse Cultuur, mevrouw De **Backer**, dat zij als verantwoordelijke voor de Nederlandse Cultuur de opzegging van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika afkeurde omdat daardoor de dialoog en de mogelijke pressie via het rechtstreeks contact bemoeilijkt wordt.

Een vooraanstaand journalist schreef toen dat de opzegging aan de grond van het probleem zou voorbijgaan en trad volledig het standpunt bij van de Belgische ambassadeur bij de Verenigde Naties die, namens de Europese Gemeenschap, voor de algemene vergadering verklaarde dat Zuid-Afrika niet uit de **wereldgemeenschap** mag worden gestoten en niet voor een internationaal gerecht hoeft te worden gedaagd, maar dat een kritisch gesprek moet worden voortgezet.

De opschorting van dit cultureel verdrag met Zuid-Afrika wat betreft Vlaanderen door een Franstalige Minister van Buitenlandse Zaken is een aanslag op onze cultuurautonomie. Meer dan dat, het is een zuivere politiek geïnspireerde daad en de argumentatie die gegeven werd om deze opschorting te verrechtvaardigen was slechts een drogreden.

Het is duidelijk dat onze regering Nederland heeft willen nadoen, dat zich internationaal zo graag laat gelden als een kampioen van de mensenrechten, doch waarvan in de laatste maanden meer dan eens gebleken is dat deze edele gevoelens niet bestemd zijn voor het binnenland doch hoofdzakelijk op de export zijn gericht

(*Onderbrekingen op verschillende banken*)

Ik meen te mogen vragen dat de Cultuurraad de dialoog niet zal schuwen. Enkele dagen geleden sprak ik met een vriend die zopas uit Zuid-Afrika terugkeerde als een van de laatsten die in het kader van het cultureel verdrag op studiereis geweest was naar Zuid-Afrika. Deze man, een van onze meest vooraanstaande Vlamingen en algemeen bekend omwille van zijn gematigdheid en onvooringenomenheid, zei onomwonden dat hij diep teleurgesteld was na dit bezoek omdat het hem nu meer dan duidelijk was dat het Westen, waaronder ook **België** en Vlaanderen, pertinent weigert het dossier Zuid-Afrika objectief te benaderen.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Iedereen heeft de vrienden die hij verdient.

DE HEER J. VALKENIERS : In oktober jongstleden heeft de heer Harry Oppenheimer, voorzitter van de Anglo American Cooperation, in een toespraak voor de Foreign Policy Association in New York, onder voorzitterschap van de heer

Young, de Amerikaanse ambassadeur bij de Verenigde Naties, het volgende gezegd.. .

DE HEER W. JORISSEN : Het is een kapitalistische progressist.

DE HEER J. VALKENIERS : Ik citeer : „Mijne heren, ik hoop dat u het mij niet kwalijk zult nemen als ik u de onaangename waarheid vertel dat feitelijk niemand in Zuid-Afrika nog meent dat het Amerikaanse beleid geïnspireerd is door een idealistische belangstelling in de welvaart van Zuidafrikaners, zowel blanken als niet-blanken. De meeste blanken zijn bang voor dit beleid en ertegen gekant, de zwarten zijn onzeker en verward. Persoonlijk heb ik begrip voor uw idealisme en uw begeerte om goed te doen. Na de evolutie in Angola echter en de overmatige ijver van Amerika om inzake Rhodesië en Namibië steeds akkoord te gaan met de presidenten van de frontlijnstaten, die niet allemaal als democratisch kunnen bestempeld worden en hun terroristen beschermen, terwijl de belangen en het welzijn van de ongewapende burgers uit het oog verloren worden, begint het er duidelijk naar uit te zien dat de Amerikaanse houding ten opzichte van Zuid-Afrika niet langer meer is ingegeven door de verdediging van de mensenrechten, noch door het principe van de meerderheidsregering, maar door een beleid van steun aan de zwarten tegen de blanken en aan gewapende zwarten tegenover ongewapende zwarten”.

Verleden maand zei de heer Don MC Henry, een bekwame zwarte Amerikaanse diplomaat en naaste medewerker van de heer Young, de Amerikaanse ambassadeur bij de UNO, in een toespraak voor de algemene vergadering dat een stortvloed van resoluties en overdadige rethoriek geen positieve bijdrage zal leveren tot de oplossing van de vraagstukken van dat land. Wij moeten het duidelijk maken aan de Zuidafrikaanse regering, zei de heer MC Henry, dat de geschiedenis en de omstandigheden hebben geleid tot een uniek vraagstuk met zeer complexe problemen, waarvoor geen gemakkelijke en onmiddellijke oplossing te vinden is, maar we moeten hen evenzeer diets maken dat de oplossing van elk vraagstuk een begin vergt en dat de situatie nu van zó een aard is dat een moedig staatsmanschap meer dan ooit essentieel wordt.

De heer Jorissen heeft hier duidelijk aangetoond hoe de negen regeringen van de Europese Gemeenschap tegenover Zuid-Afrika hypocritisch dubbele standaarden toepassen. Persoonlijk heb ik zelf meer dan twee jaar in Zuid-Afrika gestudeerd en gewerkt, namelijk van 1964 tot 1966. Ik heb er gewerkt bij blank en niet-blank doch hoofdzakelijk bij de niet-blanke bevolking, zodat ik terecht kan verklaren dit land beter te kennen dan de

meesten onder u in deze vergadering. Sedertdien was ik reeds driemaal terug in dit land. In 1971, in 1973 en drie maand geleden met een parlementaire groep, waarbij wij de gelegenheid hadden met de leiders van alle bevolkingsgroepen te praten, zowel van de meerderheid als van de oppositie, volledig vrij, zonder enige dwang, zodat ik het geluk had de evolutie in dit land van nabij te kunnen volgen.

Ik zal hier slechts een uitspraak aanhalen van de heer Sultan, voorzitter van de Indiase Raad : „Mijne heren, een land regeren met twee gemeenschappen is moeilijk. Daar kunt U in België ook van meespreken”.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Wie zei dat ?

DE HEER J. VALKENIERS : Het was de heer Sultan, een Indiër. Hij vervolgde : „Een land besturen met twaalf gemeenschappen, elk met een verschillende taal, een verschillende godsdienst, een verschillende cultuur, een verschillend niveau van ontwikkeling, is nog veel moeilijker. Wat U er ook over denke — en persoonlijk ben ik geen voorstander van deze regering noch van het beleid — één zaak moeten wij toegeven — en, mijne heren, U zal dit eveneens moeten doen — met name men is er in dit land in gelukt gedurende dertig jaar van rust en vrede de levensstandaard te verhogen van al de groepen van deze gemeenschap, van alle twaalf, tevens geleidelijk de afstand tussen blank en niet-blank van jaar tot jaar te verminderen. Dames en heren, of U dit al dan niet graag hoort, dit is een prestatie” !

De Zuidafrikaanse regering heeft zich ertoe verbonden binnenlandse politieke oplossingen langs vreedzame weg te vinden. Een paar maanden geleden zei president Carter van de Verenigde Staten nog dat hij zich verheugde over de Zuidafrikaanse samenwerking inzake Rhodesië en Namibië. Hebben we dan nu het recht deze mensen van kwade trouw te beschuldigen, nu zij de veiligheid van de bevolking willen verzekeren ?

Veel liever zou ik de Negen een opbouwende bijdrage zien leveren waarbij de verschillende bevolkingsgroepen worden aangemoedigd om in een geest van wederzijds begrip en verdraagzaamheid tot een overeenkomst met elkaar te komen. In die zin ook betreur ik de opschorting van het cultureel verdrag waarbij elke kritische dialoog uit de weg wordt gegaan en elke positieve bijdrage geweerd.

(Applaus bij sommige leden van de VU, van de CVP en van de PVV)

DE VOORZITTER : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord, die, zoals reeds aangekondigd, ook ant-

woordt in naam van de Minister van Buitenlandse Zaken,

MEVROUW R. DE BACKER - VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik meen dat de verschillende standpunten die in Vlaanderen werden ingenomen in verband met het al dan niet opzeggen van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika, ook hier werden verdedigd door de heren Van Elewyck, Bascour, Jorissen en de andere twee sprekers.

Wat wordt ons eigenlijk gevraagd? Het is misschien beter het heel duidelijk te stellen. Enerzijds, waarom heeft de Regering beslist die maatregelen te nemen en waarom heeft ze beslist die nu te treffen? Anderzijds, waarom heeft ze beslist slechts deze maatregelen te nemen, met name de tijdelijke opschorting van de activiteiten van het cultureel akkoord?

De discussie die wij hier vandaag houden werd reeds verscheidene malen in de Cultuurraad en in het nationaal Parlement gevoerd. Toch wil ik even onze reeds vroeger naar voren gebrachte standpunten herhalen.

Tijdens deze besprekingen hebben wij altijd verwezen naar het standpunt ingenomen door de voorgaande regeringen. Wij zijn ervan overtuigd dat de meeste discussies berusten op een misverstand over de betekenis van een cultureel akkoord.

De opeenvolgende Ministers van Buitenlandse Zaken hebben dit reeds gezegd en hebben deze zelfde politiek gevolgd en wij hebben verwezen naar vroegere uitspraken van de heer Van **Elslande**.

Maar hier wens ik toch even te verwijzen naar de politiek die in het verleden door de heer Spaak werd gevoerd. In volle koude oorlog is hij de grote promotor geweest van de culturele akkoorden. Hij heeft er met aandrang voor gezorgd dat wij precies met de landen waar het een beetje moeilijk was om er normale relaties mee te onderhouden, culturele akkoorden hadden om een voet tussen de deur te hebben en om een zekere mogelijkheid te hebben tot geestelijk ruilverkeer. In die zin zou ik bijna kunnen zeggen dat culturele akkoorden precies gemaakt zijn voor die landen waar de regimes niet diegene zijn die wij eigenlijk zouden wensen.

Ik ben er trouwens van overtuigd dat dit standpunt het best aansluit bij de akkoorden gesloten tijdens de Conferentie over de rechten van de mens in **Helsinki**, om het vrije verkeer, ook het geestelijk ruilverkeer, tussen de volkeren te bevorderen.

Ik meen immers dat het niet meer dan rechtvaardig is hier aan te stippen dat verscheidene van de 39 landen waarmee **België** een cultureel akkoord heeft

gesloten, voor enige kritiek vatbaar zijn wat de bescherming van de rechten van de mens betreft.

Het is precies daarom dat wij, ook ingaand op de akkoorden van Helsinki en de 'besprekingen van Beograd, ervoor geopteerd hebben de programma's van de culturele akkoorden met de landen die regimes kennen die grondig verschillen van onze westerse democratieën en die ook wat de bescherming van de rechten van de mens betreft nogal aan kritiek onderhevig zijn, toe te spitsen op de uitwisseling van personen. Wij mogen immers niet vergeten dat er in al deze landen heel wat personen zijn die de politiek, die door hun „toevallige regering” of door het regime wordt gevoerd, niet aankleven. Is het logisch dat zij mede alle contacten met onze democratische landen zouden moeten ontberen?

Alleen reeds uit respect voor de oppositie in deze landen meen ik dat het blijven behouden van zekere culturele banden met deze volkeren kan en moet worden verdedigd, want het zal precies in grote mate van deze mensen afhangen of er in deze landen ooit en aanvaardbare samenleving, waar alle groepen van de bevolking als gelijken naast mekaar en met elkaar leven, tot stand kan komen.

Ik meen dat het onze plicht is alles te proberen wat enigszins mogelijk is om met een geweldloze revolutie tot het herstel van menselijkheid en rechtvaardigheid te komen.

Zoals ik reeds zei, hebben wij in het verleden in verband met het cultureel akkoord met Zuid-Afrika de programma's voornamelijk toegespitst op uitwisseling van personen. Zo hebben wij kunnen bereiken dat, op vier Zuidafrikaanse bursalen, één blanke en drie niet-blanke studenten konden worden uitgenodigd. Destijds heeft de BRT medegeholpen aan het tot stand komen van de Zuidafrikaanse televisie. Maar is het niet via de televisie dat de wereld nu, meer dan vroeger, weet wat in Zuid-Afrika gebeurt? Is het de televisie niet die in de voorbije decennia de internationale samenhang en solidariteit heeft versterkt en de mensen uit de andere werelddelen heeft bewust gemaakt van de toestanden die zij niet konden aanvaarden in weer andere werelddelen?

Het in stand houden van culturele contacten om aldus te komen tot een vreedzame mentaliteitswijziging is één alternatief, een ander alternatief is, zoals ik reeds zei, de gewapende revolutie, met een burgeroorlog waarvan iedereen weet welke ellende en menselijk leed dit met zich brengt. Ik hoef er hier wellicht ook niet de klemtoon op te leggen dat dergelijke revolutie vooral slachtoffers maakt onder de zwakkere groepen van de samenleving.

Wij hebben altijd geopteerd voor het eerste alternatief.

Wanneer wij evenwel vandaag, in verband met Zuid-Afrika, en stap verder hebben gezet — en er

werd hier beklemtoond dat wij de activiteiten van het akkoord op een lager pitje hadden gezet — wanneer wij dit pitje thans nog lager draaien, heeft dit inderdaad zijn redenen.

Het is een politieke reactie op de harde maatregelen die door de regering Vorster op 19 oktober jongstleden werden getroffen. Wij hebben nooit een cultureel akkoord opgezegd. We hebben wel herhaaldelijk culturele akkoorden op een laag pitje gezet en zelfs opgeschort, zoals in het verleden is gebeurd met de culturele akkoorden met Hongarije en Tsjecho-Slowakije.

De steeds doeltreffender bescherming van de rechten van de mens in de wereld, zowel op burgerrechtelijk, politiek, economisch, sociaal en cultureel vlak is steeds een essentieel onderdeel van het beleid in ons land geweest.

Te zamen met onze Europese partners wordt de evolutie in dit domein zowel in Latijns-Amerika als in Afrika en de Oostbloklanden zeer nauwlettend gevolgd. De apartheidspolitiek wordt sedert verschillende jaren door de internationale gemeenschap kategoriek veroordeeld. De lidstaten van de Europese Gemeenschap verwerpen de apartheid als zijnde een aantasting van de menselijke waardigheid en als een vorm van geïnstitutionaliseerd racisme.

De laatste richtlijnen van de Europese Gemeenschap en van de UNO moeten trouwens gezien worden in het licht van de jongste gebeurtenissen in Zuid-Afrika.

De recente gebeurtenissen aldaar hebben duidelijk groeiende frustratie van de zwarte bevolking alsmede de onverzoenlijke houding van de Zuidafrikaanse regering belicht.

Het is dan ook noodzakelijk dat maatregelen worden getroffen om de Zuidafrikaanse regering ertoe aan te zetten dit uitzichtloos beleid te wijzigen.

Het is een uitzonderlijke situatie die, zoals reeds andere sprekers hebben gezegd, uitzonderlijke maatregelen vereist. Deze kunnen van allerlei aard zijn, namelijk het stopzetten van wapenleveringen, van investeringen. Ik verheer niet dat het stopzetten van culturele akkoorden niet aanstonds mijn voorkeur wegdraagt, maar in uitzonderlijke omstandigheden is het een middel naast voornoemde maatregelen, zoals ook het verminderen van handelsbetrekkingen, het terugroepen van ambassadeurs enz. er zijn. In het kader van deze reeks maatregelen kan dit opschorten van een cultureel akkoord gezien worden.

De beslissing die door de regering werd getroffen, is tweërlei.

Vooreerst wordt het cultureel akkoord met Zuid-Afrika niet opgezegd, maar worden de activiteiten slechts tijdelijk opgeschort. Het is een voorlopige maatregel die dient te worden gezien in het kader van ons beleid ten aanzien van Zuid-Afrika, dat

zoals gezegd ertoe strekt om door het uitoefenen van politieke druk op de Vorster-regering te komen tot een vreedzame wijziging van het politiek systeem.

Het tweede aspect is dat de opschorting van het cultureel akkoord geldt tot op het ogenblik dat het ontwerp van wet houdende organisatie van de vormen van internationale culturele samenwerking in toepassing van artikel 59bis, paragraaf 2, van de Grondwet zal zijn goedgekeurd. In het licht hiervan zal de regering hierna de zaak opnieuw bekijken en haar houding bepalen.

Zoals U genoegzaam bekend, wordt in artikel 59bis, paragraaf 2, van de Grondwet duidelijk gestipuleerd dat het Parlement een uitvoeringswet dient goed te keuren. Dit moet gebeuren met een bijzondere meerderheid.

De regering heeft daarom niet willen vooruitlopen op de besprekingen die eventueel in de Cultuurraden zouden plaatshebben. Het is immers bij herhaling in deze Cultuurraad gebleken dat een principiële discussie over het al dan niet sluiten van culturele akkoorden met landen wier regime niet volledig beantwoordt aan onze westerse opvattingen over democratie, dient gevoerd te worden in de geëigende commissie van de Cultuurraad.

Het lijkt mij wenselijk dat aan deze problematiek een bespreking zou worden gewijd in de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid van de Nederlandse Cultuurraad.

Laten we resumeren. Deze maatregelen werden **nù** genomen om onze houding conform te maken aan die van de UNO en van de andere landen van de Europese Gemeenschap, die door dit gebaar of door een andere analoge beslissing duidelijk willen maken dat zij de apartheidspolitiek veroordelen.

Dit is een aspect van onze internationale politiek.

Waarom geen opzegging? Omdat de geest van Helsinki en het respect van de rechten van de mens een geestelijk ruilverkeer absoluut noodzakelijk maken en dat het contact tussen volkeren moet bewaard blijven.

Dit is tevens het antwoord op de vragen van de heren **Jorissen** en **Bascour** waarom wij het cultureel akkoord met een aantal andere landen niet hebben opgeschort. Deze tijdelijke maatregel is genomen om duidelijk te maken dat we de apartheid veroordelen. Wat er later moet gebeuren, zal in deze Cultuurraad besproken worden en dan liefst in de geëigende commissie, deze voor buitenlands cultuurbeleid. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

DE VOORZITTER : De heer Van Elewycck heeft het woord.

DE HEER J. VAN ELEWYCK (*op de tribune*) :

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, mijn reactie betreft niet zozeer het antwoord dat mevrouw de Minister daarnet gegeven heeft op de vragen om uitleg, maar wel de interventies van beide collega's-interpellanten die hier met mij over hetzelfde onderwerp aan de regering vragen hebben gesteld, echter niet precies dezelfde vragen.

Vooreerst wil ik verwijzen, mijnheer de Voorzitter, naar de Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van donderdag 12 juni 1975, toen de toenmalige verslaggever in de begroting van Gemeenschappelijke Culturele Zaken de volgende verklaring aflegde :

„Als de omstandigheden daartoe aanleiding geven en een tijdelijke opschorting van het **uitwisselings**-programma een nuttig politiek effect kan uitoefenen, dan kan zo een opschorting overwogen worden. Dergelijke politiek heeft ons land reeds meermaals gevolgd'.

Welnu, de verslaggever die ik citeer was de heer Olivier, die toen een stelling ontwikkelde die vandaag ook de onze is. De Minister heeft zelf reeds verwezen naar de beslissingen die de Zuidafrikaanse regering op woensdag 19 oktober 1977 heeft getroffen. Op die dag heeft deze regering **18** organisaties onwettig verklaard. Een zeer groot aantal personen werden opgesloten voor een onbepaalde periode zonder enig recht op verdediging, zonder **einge** mogelijkheid om zich te verantwoorden.

Aldus werd de hele kleurlingenoppositie compleet monddood gemaakt en sommigen helaas niet alleen monddood, maar compleet dood, compleet vermoord ! Na die beslissingen van de Zuidafrikaanse regering van 19 oktober 1977, zijn er ook in ons land reacties los gekomen van diverse politieke partijen, van fracties, van vele politieke instanties. Ik citeer enkele die ons bekend zijn : reactie van het Bureau van de BSP op 24 oktober 1977 ; reactie van het Partijbestuur van de CVP op dezelfde datum. Dit Bureau drukte toen zijn diepe afkeuring uit voor de nieuwe aanslag op de vrijheid van mening die door de Zuidafrikaanse regering werd begaan. Reactie ook van het Nationaal Bureau van de Volksuniejongeren. (*Onderbrekingen op de banken van de Volksunie*)

De Volksuniejongeren eisten te **Bilzen** op 31 oktober 1977 de onmiddellijke opschorting van het **Belgisch-Zuidafrikaans** cultureel akkoord. Wanneer wij hier twee sprekers van de Volksunie aan het woord hebben gehoord, dan moeten wij ons wel afvragen in hoeverre zij ofwel kennis hadden van ofwel instemden met die beslissing.

DE HEER J. VALKENIERS : Dat is een ander probleem !

DE HEER W. JORISSEN : Spreek over de concentratiekampen in de Oostlanden !

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Ik kan U de verzekering geven, collega's, dat de jong-socialisten en alle andere socialistische jongerenorganisaties eenzelfde houding aannemen wat het probleem Zuid-Afrika betreft als de gehele socialistische partij, als de gehele socialistische beweging ! (*Protest-geroep op de banken van de PVV*)

DE HEER A. KEMPENAIRE : De uitzondering bevestigt de regel.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Wij zijn steeds bereid met u een debat aan te gaan over de houding die de jong-socialisten hebben aangenomen en wij komen trouwens, mijnheer Kempenaire, bij uw partij terecht.

De CVP-jongeren hebben op hun beurt op 1 december 1977 de onmiddellijke opzegging geëist van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika. 'De enige politieke fractie in dit halfroond waarvan ons geen enkele reactie bekend is, maar dan ook geen enkele, door geen enkele instantie, is, collega Poma, de PW. Wij hebben het recht en de plicht. . .

DE HEER H. DE CROO : Wij hebben de zaken zorgvuldig onderzocht.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : . . . te vragen aan de PW of zij dan tegenover het probleem van de apartheid geen houding heeft aangenomen ? Welke stelling neemt zij in tegenover het regime-Vorster, tegenover de maatregelen die op 19 oktober 1977 door deze regering zijn getroffen ?

DE HEER J. BASCOUR : U hebt blijkbaar niet geluisterd naar onze uitleg.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Ik heb zeer goed geluisterd maar, zoals dit in het verleden het geval was, is ook nu uw verklaring niet glashelder. Vandaag moet ik U zeggen dat het voor ons nog steeds niet duidelijk is of U afkeurt wat er in Zuid-Afrika gebeurt op dit ogenblik, ofwel of U misschien in naam van de handelsbetrekkingen die de collega's van de PVV zo nauw aan het hart liggen, ook de misdaden goedkeurt die daar op dit ogenblik worden gepleegd.

Er werd ons gevraagd waarom wij onze vraag op 22 november jongstleden aan de regering hebben willen stellen. Welnu, het antwoord op die vraag ligt besloten in een naam, in de naam van Steve Biko, de zwarte oppositieleider die op 19 augustus 1977 werd opgeleid en die 26 dagen later is gestorven in de omstandigheden die men kent, omstandigheden die terecht de walg hebben opgeroepen van de hele regering, van iedereen die een geweten heeft.

Laten wij hier duidelijk stellen dat de socialistische fractie solidair is met de Steve Biko's over de hele wereld en in alle omstandigheden. (*Protestge-roep en onderbrekingen op verschillende banken*)

Vandaag en ook morgen ! Laten wij daaraan toe voegen dat wij vandaag en morgen volledig instemmen met de verklaring die de toenmalige Minister Van Aal in januari 1975 reeds aflegde : „Apartheid en cultuur zijn voor ons twee totaal verschillende zaken !” (*Applaus bij de leden van de socialistische partij*)

DE VOORZITTER : De heer Jorissen heeft het woord.

DE HEER W. JORISSEN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, laat mij eerst zeggen aan mevrouw de Minister dat haar antwoord mij zeer ontgoocheld heeft. Ik kan moeilijk aanvaarden dat zij, in drie weken tijd, en staande tegenover het feit dat geen nieuwe gebeurtenis zich heeft voorgedaan, haar persoonlijke houding zou hebben gewijzigd.

Aan onze collega van links zou ik willen zeggen dat elke moord ter wereld mij met afschuw vervult maar dat ik graag had gehoord dat hij de concentratiekampen van de marxisten achter het IJzeren Gordijn zou hebben aangeklaagd. Daar vallen veel meer doden dan in Zuid-Afrika. (*Applaus op verschillende banken*)

Ik zou de waarheid te kort doen en niet moedig zijn indien ik toch niet één zaak nog zou zeggen en wel : hou ermede op het begrip apartheid te vullen met allerlei fantasieën. Wanneer U een land veroordeelt, wees zo rechtvaardig de concrete inhoud van de maatregelen in dit land te bestuderen.

Dan zult U inderdaad nog zaken vinden die wij niet goedkeuren en die ik ook afkeur, maar die vlug verdwijnen.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : En Steve Biko ?

DE HEER W. JORISSEN : Steve Biko is, volgens mij, waarschijnlijk aan ongelukkige slagen van de veiligheidspolitie overleden. Dat gebeurt hier soms ook. Daar ga ik niet akkoord mede.

Er zijn vele Steve Biko's in Angola. Daarover zwijgt U. U spreekt altijd over één land.

Ik wil U dit zeggen : wanneer U racisten noemt mensen die zorgen voor een voorbeeldige verpleging van zwarten, zo goed als hier in België en daarbij gratis, die een bevolkingsexplosie opvangen zoals nergens in Afrika en ook een onderwijs hebben dat vanaf het eerste leerjaar verplicht is zoals nergens in Afrika, als u die mensen racisten noemt, dan zijn het racistische „kwistenbiebels”.

DE VOORZITTER : Mevrouw Maes heeft het woord.

MEVROUW N. MAES (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, ik wil in deze korte uiteenzetting repliceren, niet zozeer op het antwoord van de Minister als wel op een aantal zaken die in dit halfroond werden gezegd. Het is goed dat de verkozenen van het volk die zich met de buitenlandse politiek gaan bezig houden, zich daarover bezinnen en in een politiek debat in deze Raad de opties die worden genomen, telkens weer aan een kritisch onderzoek onderwerpen.

Hier werden door onze collega's een aantal onmenselijke regimes genoemd. Ik wil daarbij opmerken dat we met het grootste deel van die regimes geen culturele betrekkingen hebben.

Ik vraag mij af wie in deze vergadering nu zou komen pleiten voor het aanknopen van culturele betrekkingen met die regimes, ook al huldigt ons land officieel de stelling dat wij alleen met staten culturele betrekkingen hebben. Dit zou in deze Raad als een politieke daad worden bestempeld en, naar ik meen, niet worden gevolgd door de meerderheid van de leden.

Een tweede opmerking : indien men pleit voor het opzeggen van bepaalde culturele akkoorden, dan moet men bereid zijn en ben ik ook bereid, geachte collega's van de PW, andere akkoorden aan een even kritisch onderzoek te onderwerpen.

DE HEER H. DE CROO : Het wordt tijd ! Dan kunnen wij zeker en vast alle vergaderingen hieraan wijden.

MEVROUW N. MAES : Dan zal de PW eindelijk actief worden in de Cultuurraad ! (*Gelach*)

Ik wil echter in deze Raad met U allen de vraag behandelen of de stelling die wij officieel huldigen, dat dit land alleen maar met staten betrekkingen heeft en niet met regimes, nog een houdbare stelling is op het ogenblik. Is dit niet veeleer de stelling van een handelaar dan van een politicus ?

Uiteindelijk is alles politiek, ook indien men zogenaamd geen keuze maakt en de volkeren uit de Derde Wereld zien hierop bijzonder nauwlettend toe. Men zal in onze politiek inzake culturele betrekkingen tot nu toe duidelijke symmetrieassen kunnen herkennen die eer uit de zin voor politiek evenwicht voortspruiten dan uit het politiek belang van de culturele betrekkingen.

Tenslotte spelen ook de communautaire tegenstellingen een rol. Het is duidelijk dat in Vlaanderen meer sympathie aanwezig is, wegens taal- en cultuurverwantschap, voor Zuid-Afrika dan in Wallonië, waar de wereldwijde „francité” op meer

sympathie kan rekenen dan bij ons. Maar de apartheid wordt in Vlaanderen niet goedgekeurd. Vooral sinds de jongste maatregelen, die de oppositie in Zuid-Afrika volledig in de illegaliteit hebben gegaagd, worden de verdedigers eerder schaars. Ik had gewild dat wij daarover hadden kunnen discussiëren in deze Raad. Ik ben het eens met de sprekers die mij op deze tribune zijn voorafgegaan, in zover ze met mij betreuren dat wij dit debat niet in de Cultuurraad hebben kunnen houden want het stoort mij ook dat wij dit magere stukje culturele autonomie telkens weer opnieuw uit onze handen zien wegglippen, waar de Walen in hun Cultuurraad hun ideeën hebben doorgegeven aan hun ministers, die ze ook hebben doorgevoerd.

Ik wil nog een paar fundamentele bedenkingen aan U voorleggen. De vrijheidsstrijd van een volk wordt vaak heel slecht begrepen, niet in het minst door diegenen die over dat volk de macht hebben. Meestal ook niet door de burens of door andere belanghebbenden. Gans Afrika bevrijdt zich van zijn koloniserende machten. Ongeacht de regimes die uit de dekolonisatie voortvloeien, kan dit feit de zwarte meerderheid van Zuid-Afrika niet onberoerd laten.

Men kan inroepen dat er een verschil is tussen de kolonisatie in Zuid-Afrika en deze in de rest van Afrika, maar kunnen wij ook aannemen dat door de zwarten de blanke overheersing als een echte kolonisatie wordt aanvoeld? Wie zal het moment bepalen waarop een volk rijp is om zijn zelfstandigheid als natie op te eisen, wie, tenzij dit volk zelf? De geschiedenis van de Vlaamse Beweging leert ons dat dit moment veelal niet passend wordt geacht door de heersende machten en onze eigen geschiedenis leert ons ook dat de burens niet altijd evenveel begrip hebben en dat de ontvoeringsstrijd van een volk cynisch door hen kan worden gebruikt in eigen voordeel.

De politiek van grote naties wordt steeds door eigenbelang ingegeven maar de vraag is of een klein land ook zo moet optreden. De Belgische buitenlandse politiek is steeds een pragmatische politiek geweest. Wij kunnen opteren voor een andere zienswijze die meer de expressie is van het moreel oordeel van ons volk. Die discussie zou in feite aan elk debat over een cultureel akkoord moeten voorafgaan.

Een ander debat is natuurlijk dat van onze fundamentele politiek ten aanzien van Afrika, ten aanzien van de Derde Wereld, alsook ten aanzien van de meerderheid van de wereldbevolking.

Hebben wij wel in België, op het Europese vlak, een houding of is het een langzaam zoeken om tot een houding te komen? Wordt onze houding op dit ogenblik nog altijd niet teveel bepaald door het streven naar het redden van zoveel mogelijk voordelen uit het koloniale tijdperk?

Naar mijn mening is het dringend noodzakelijk dat over al deze punten een open debat zou worden gehouden, zodanig dat de wederzijdse verwijten van hypocrisie niet langer meer moeten worden gehoord, maar dat wij ook de consequenties van de houding die wij hier met zoveel woorden komen naar voren brengen, zouden inzien. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de 'Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 — **6-A** (197711978) - Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECKEET houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — **8-A** (197711978) - Nrs. 1 en 2

Naamstemmingen

DE VOORZITTER : Dames en heren, wij gaan hier even onze werkzaamheden onderbreken ten einde over te gaan tot de naamstemming, zoals reeds eerder werd aangekondigd.

Aan de orde zijn de naamstemmingen over het afgehandelde ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 en het eveneens afgehandelde ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973.

Ik stel voor daarover één enkele naamstemming te houden.

Is de Raad het **daarmede** eens . . .

DE HEER K. POMA : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag twee naamstemmingen.

DE VOORZITTER : Dames en heren, er wordt een afzonderlijke naamstemming over de twee ontwerpen van decreet gevraagd.

Aan de orde is dus eerst de naamstemming over het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de culturele zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming :

138 leden namen deel aan de stemming.

122 hebben ja geantwoord.

16 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan en het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben gestemd :

Akkermans P.
Baert F.
Baldewijns E.
Boel H.
Boeraeve-Derycke C.
Boeykens G.
Bogaerts A.
Bourry M.
Canipel A.
Capoen M.
Carpels O.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Claeys Dries
Claeys Walter
Coens D.
Colin J.
Cools B.
Cooreman E.
Coppieters Alfons
Coppieters Maurits
Croux L.
d'Alcantara A.
Danschutter L.
De Backer-
Van Ocken R.
De Baere A.
De Beul A.
De Bondt F.
Deconinck A.
De Facq E.
De Kerpel P.
Deleeck H.
De Loore-
Raeymaekers J.
Demeester-
De Meyer W.
Deneir A.
Desaeyere W.
Desutter E.
Devos G (Mej.)
De Weweire M. (Mej.)
Dewulf Maurice
Dhoore L.
Diegenant A.
Dielens G. (Mej.)
Dupré J.
Egelmeers I.

Galle M.
Geens G.
Geerinck A.
Gheysen R.
Hancké L.
Henckens J.
Lagae A.
Larion A.
Lavens A.
Leemans E.
Lenaerts L.
Lenssens J.
Lindemans L.
Maes N. (Mevr.)
Maes Robert
Martens W.
Mattheyssens R.
Mesotten W.
Monard G.
Moors C.
Nauwelaerts-Thues J.
Panneels-
Van Baelen M.
Peeters Renaat
Persyn W.
Ramaekers J.
Raskin E.
Rutten André
Rutten M.
Schiltz H.
Seeuws W.
Smeers T.
Smets A.
Smitt C. (Mej.)
Somers J.
Staels-Dompas N.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mej.)
Storme M.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Tanghe F.
Temmerman G.
Turf-Demunter G.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Acker F.
Vanackere Leo

Vandekerckhove Rik
Vandekerckhove Robert
Vandenabeele A.
Van den Brande L.
Van den Eynden J.
Vanderborght F.
Van der Niepen P.
Vandezande R.
Van Elewyck J.
Van Elsen C.
Vangeel J.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Vanhaverbeke A.
Van Herreweghe M.

Van In G.
Vankeirsbilck E.
Van Lent A.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Vansteenkiste Emiel
Vansteenkiste Luc
Vanvelthoven L.
van Waterschoot J.
Vergeylen J.
Verhaegen Guido
Verleysen W.
Weckx H.
Windels R.

NEEN hebben gestemd :

Bascour J.
Boey F.
Daems J.
De Clercq Willy
De Croo H.
De Grève L.
De Padt M.
D'Haeyer R.

Février S.
Herman-Michielsens L.
Kempinaire A.
Poma K.
Schrans G.
Vanderpoorten H.
Vandersmissen E.
Waltniel L.

DE VOORZITTER : Dames en Heren, aan de orde is de naamstemming over het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de culturele zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming :

137 leden hebben deelgenomen aan de stemming.

137 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben gestemd :

Akkermans P.
Baert F.
Baldewijns E.
Bascour J.
Boel H.
Boeraeve-Derycke C.
Boey F.
Boeykens G.
Bogaerts A.
Bourry M.
Canipel A.
Capoen M.
Carpels O.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Claeys Dries
Claeys Walter
Coens D.

Colin J.
Cools B.
Cooreman E.
Coppieters Alfons
Coppieters Maurits
Croux L.
Daems J.
d'Alcanatra A.
Danschutter L.
De Backer-
Van Ocken R.
De Baere A.
De Beul A.
De Bondt F.
De Clercq Willy
Deconinck A.
De Croo H.
De Facq E.

De Grève L.
Deleeck H.
De Loore-
Raeymaekers J.
Demeester-
De Meyer W.
Deneir A.
De Padt M.
Desaeyere W.
Desutter E.
Devos G. (Mej.)
De Weweire M. (Mej.)
Dewulf Maurice
D'Haeyer R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dielens G. (Mej.)
Dupré J.
Egelmeers I.
Février S.
Galle M.
Geens G.
Geerinck A.
Gheysen R.
Hancké L.
Herman-
Michielsens L.
Henckens J.
Kempinaire A.
Lahaye H.
Laridon A.
Lavens A.
Leemans E.
Lenaerts L.
Lenssens J.
Lindemans L.
Maes N. (Mevr.)
Maes Robert
Mattheyssens R.
Mesotten W.
Monard G.
Moors C.
Nauwelaerts-Thues J.
Panneels-
Van Baelen M.
Peeters Renaat
Persyn W.
Poma K.
Ramaekers J.
Raskin E.
Rutten André
Rutten Mathieu
Schiltz H.
Schrans G.

Seeuws W.
Smeers T.
Smets A.
Smitt C. (Mej.)
Somers J.
Staels-Dompas N.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mej.)
Storme M.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Tanghe F.
Temmerman G.
Tobback L.
Turf-Demunter G.
Tyberghien-
Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Vanackere Leo
Vandekerckhove Rik
Vandekerckhove Robert
Vandenabeele A.
Van den Eynden J.
Vanderborgh F.
Van der Niepen P.
Vanderpoorten H.
Vandersmissen E.
Vandezande R.
Van Elewyck J.
Van Elsen C.
Vangeel J.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Vanhaverbeke A.
Van Herreweghe M.
Van In G.
Vankeirsbilck E.
Van Lent A.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Vansteenkiste Emiel
Vansteenkiste Luc
Vanvelthoven L.
van Waterschoot J.
Vergeylen J.
Verhaegen Guido
Verleysen W.
Vernimmen W.
Waltniel L.
Weckx H.
Windels R.

Naamstemming

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de naamstemming over het voorstel van decreet van de heer Laridon C.S. houdende instelling van een tweejaarlijkse staatsprijs voor een werk over een wetenschappelijk onderwerp.
Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming :

130 leden hebben deelgenomen aan de stemming.
130 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van decreet aan ; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben gestemd :

Akkermans P.
Baert F.
Baldewijns E.
Bascour J.
Boel H.
Boeraeve-Derycke C.
Boey F.
Boeykens G.
Bogaerts A.
Bourry M.
Canipel A.
Capoen M.
Carpels O.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Claeys Dries
Claeys Walter
Coens D.
Colin J.
Cools B.
Cooreman E.
Coppieters Alfons
Coppieters Maurits
Croux L.
Daems J.
d'Alcanatra A.
Danschutter L.
De Backer-
Van Ocken R.
De Baere A.
De Beul A.
De Bondt F.
De Clercq Willy
Deconinck A.
De Croo H.
De Facq E.
De Grève L.
Deleeck H.
De Loore-
Raeymaekers J.
Demeester-
De Meyer W.
Deneir A.

De Padt M.
Desaeyere W.
Desutter E.
Devos G. (Mej.)
De Weweire M. (Mej.)
Dewulf Maurice
D'Haeyer R.
Dhoore L.
Dielens G. (Mej.)
Dupré J.
Egelmeers I.
Galle M.
Geens G.
Geerinck A.
Gheysen R.
Hancké L.
Herman-Michielsens L.
Henckens J.
Kempinaire A.
Lagae A.
Laridon A.
Lavens A.
Leemans E.
Lenaerts L.
Lenssens J.
Lindemans L.
Maes N. (Mevr.)
Maes Robert
Mattheyssens R.
Mesotten W.
Monard G.
Moors C.
Nauwelaerts-Thues J.
Panneels-
Van Baelen M.
Peeters Renaat
Persyn W.
Poma K.
Ramaekers J.
Raskin E.
Rutten André
Rutten Mathieu
Schiltz H.

VOORSTEL VAN DECREET houdende instelling van een tweejaarlijkse staatsprijs voor een werk over een wetenschappelijk onderwerp — 27 (B.Z. 1977) - ,Nrs. 1 tot 3.

Schrans G.	Vandersmissen E.
Seeuws W.	Vandezande R.
Smeers T.	Van Elewyck J.
Smets A.	Van Elsen C.
Smitt C. (Mej.)	Vangeel J.
Somers J.	Van Grembergen P.
Staels-Dompas N.	Vangronsveld F.
Steyaert R. (Mej.)	Vanhaverbeke A.
Storme M.	Van Herreweghe M.
Suykerbuyk H.	Van In G.
Swaelen F.	Vankeirsbilck E.
Tanghe F.	Van Lent A.
Temmerman G.	Van Nevel A.
Tobback L.	Vannieuwenhuyze R.
Turf-Demunter G.	Van Ooteghem O.
Uyttendaele R.	Vansteenkiste Luc
Vanackere Leo	Vanvelthoven L.
Vandekerckhove Rik	van Waterschoot J.
Vandekerckhove Robert	Vergeylen J.
Vandenabeele A.	Verhaegen Guido
Van den Brande L.	Verleysen W.
Van den Eynden J.	Vernimmen W.
Vanderborgh F.	Weckx H.
Van der Niepen P.	Windels R.

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 49) — Voortzetting van het debat

1. **Vraag om uitleg van de heer J. Van Elewyck tot de 'Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de houding die de regering aanneemt ten opzichte van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord**
2. **Vraag om uitleg van de heer J. Bascour tot de Minister van Buitenlandse Zaken over de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika**
3. **Vraag om uitleg van de heer W. Jorissen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de schorsing van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord**

DE VOORZITTER : Dames en heren, wij hervaten thans het debat naar aanleiding van de vragen om uitleg van de heer Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de houding die de regering aanneemt ten opzichte van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord, van de heer Bascour tot de Minister van Buitenlandse Zaken over de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika, en van de heer Jorissen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de schorsing van het Belgisch-Zuidafrikaans cultureel akkoord.

Mag ik uw aandacht vestigen op het feit dat over de behandeling van het voorstel van resolutie dat

daaromtrent werd ingediend, al dan niet een stemming kan plaatsvinden.

De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. (POMA (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, wanneer ik dit debat samenvat kan ik besluiten dat de Cultuurraad tot drie vaststellingen is gekomen : ten eerste gaat de Cultuurraad akkoord om te betreuren dat het debat niet in de Cultuurraad heeft plaatsgehad, daar waar het hier zou moeten plaatsvinden ; ten tweede, ik veronderstel dat iedereen in deze Cultuurraad akkoord gaat om de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika te veroordelen ; ten derde, naar mijn opvatting bestaat er een meningsverschil over de vraag : „Moeten wij, in functie van deze veroordeling, onze culturele akkoorden ja dan neen opschorten ?” Hierover gaat het eigenlijke debat.

Naar aanleiding hiervan heeft de PVV een voorstel van resolutie ingediend. De heer Van Elewyck zei daarstraks dat hij de PW nog niet had gehoord en vroeg zich af welk ons standpunt was.

Ons standpunt is onze resolutie. Deze bestaat uit vijf punten, onderverdeeld in twee grote delen.

In het eerste deel stellen wij voor dat de Cultuurraad elk politiek beleid dat de mensenrechten overtreedt — waar ook ter wereld, b.v. in Zuid-Afrika, in Chili enzomeer — zou veroordelen en dat wij, in functie van dit eerste principe, expliciet de politiek, berustend op rassenonderscheid, die in Zuid-Afrika wordt gevoerd, betreuren en dat wij bijgevolg tot dit land een oproep doen opdat deze politiek zo vlug mogelijk zou worden afgebouwd.

Ik denk hier ondubbelzinnig aan een veroordeling van elke apartheidspolitiek, in functie van het algemeen principe dat wij ons nooit met een regime kunnen akkoord verklaren waar de mensenrechten met de voeten worden getreden.

In het tweede deel van de resolutie zijn wij van oordeel dat ook in andere landen waarmee wij culturele akkoorden hebben gesloten en waar de mensenrechten worden overtreden.. .

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Welke landen, mijnheer Poma ?

DE HEER K. POMA : Mijnheer Van Elewyck, ik ga ze voorlezen.

Wij hebben met 41 landen culturele akkoorden gesloten. Deze landen zijn, in alfabetische volgorde, Algerië, Argentinië, Brazilië, Bulgarije, Canada, Denemarken, Duitsland, Egypte, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije.. .

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Ik vroeg niet de landen met wie wij culturele akkoorden hebben ge-

sloten, maar wel waar de mensenrechten worden overtreden.

DE HEER K. POMA : Ik wou de volledige lijst geven.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Dàt interesseert ons niet !

DE HEER K. POMA : Als U dat niet interesseert, dan zal ik alleen de volgende opnoemen : Algerië, Argentinië, Brazilië, Bulgarije, Indië, Iran, Pakistan, Polen, Roemenië, de Sovjet-Unie, Tsjechoslowakije, Turkije, Tunesië, Marokko. Dit alles volgens gegevens van Amnesty International. Is dat voldoende ?

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Het is uw motie, mijnheer Poma.

DE HEER K. POMA : Gij vraagt om welke landen het gaat, dus ik geef ze U !

Voortgaande op deze gegevens, zijn wij van oordeel dat er geen afdoende reden is om het cultureel akkoord met Zuid-Afrika nù op te schorten. Wij zijn derhalve van oordeel dat ons land de culturele akkoorden met al de landen waar de mensenrechten worden overtreden moet opschorten, ofwel geen enkel. Dat komt overeen met hetgeen mevrouw Nelly Maes heeft gezegd, die ook van mening is dat er bepaalde landen moeten worden onderzocht. Dit alles in verband met de toelichting bij het voorstel van resolutie die wij hebben ingediend.

Tot besluit wilde ik nog een kleine opmerking maken. Ik meen dat de harde **apartheidsmaatregelen** dateren van 19 oktober van dit jaar. Ik lees in een weekblad van 9 november, dus na de harde maatregelen in Zuid-Afrika, een verklaring van een lid van de regering, een artikel waaruit ik een viertal citaten zal aanhalen.

Eerste verklaring : „Toen zich enkele jaren geleden een gelijkaardig probleem stelde met een Zuid-amerikaanse staat, zijn wij er, zo zegde mevrouw De **Backer**, van uitgegaan dat wij met onze culturele akkoorden niet de landen met de regimes bonden, maar dat het ging om akkoorden tussen een volk en een ander volk”.

Tweede verklaring : „Toch blijf ik er bij dat alles opgeheven is als ook het cultureel akkoord van mens tot mens onhoudbaar wordt”.

Derde verklaring : „Wij koketteren als natie niet met een fatsoensreflex, maar ons cultureel **minimum**akkoord met Pretoria belet de Vlaamse gemeenschap niet de apartheid te bestrijden”.

DE HEER. H. DE **CROO** : Dat was een **PVV**-standpunt.

DE HEER K. POMA : Vierde verklaring : „Wij hebben trouwens met andere landen culturele akkoorden waar men ook nog al eens een **vraagteken** kan plaatsen achter de interpretatie van de democratie”.

Ik heb aan de heer Van Elewyck een lijst gegeven van deze staten en ze zijn waarschijnlijk nog talrijker dan hij denkt.

Wanneer men deze vier citaten van mevrouw de Minister vergelijkt met het standpunt dat zij vandaag inneemt, dan moet men vaststellen dat er op zijn minst een nuancering is opgetreden tussen haar voormalig standpunt en datgene dat zij vandaag inneemt in de Cultuurraad.

DE **VOORZITTER** : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, er wordt hier vandaag gesproken over de tegenstelling tussen verklaringen en uitspraken die ik enkele weken geleden in een bepaald weekblad heb afgelegd en mijn verklaringen van vandaag. Men heeft zeer veel uittreksels uit die verklaringen naar voren gebracht, maar men is vergeten bepaalde delen van dezelfde teksten uit hetzelfde blad te citeren, namelijk onder meer dit :

„Ik hou voorlopig het cultureel akkoord aan, tot de regering zou besluiten, ook gelet op het Europese kader, dat een samengebundelde actie, resultaten kan opleveren”.

Daarom zie ik geen enkele tegenstelling in het standpunt dat ik zojuist naar voren heb gebracht in naam van de regering en datgene dat ik ten **persoonlijken** titel in een interview in een bepaald blad tot uiting heb gebracht en dat hier herhaaldelijk werd geciteerd.

DE HEER W. CALEWAERT : Zeer juist.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verzending

DE **VOORZITTER** : Dames en heren, naar aanleiding van deze vragen om uitleg, werd een voorstel van resolutie ingediend door de heer Poma en medeondertekenaars. De tekst ervan luidt als volgt :

De Cultuurraad voor de Nederlandse **Cultuurgemeenschap** :

1. veroordeelt elk politiek beleid dat indruist tegen de mensenrechten waar ook ter wereld ;

2. betreurt derhalve dat de republiek Zuid-Afrika een politiek voert gebaseerd op **rassenonderscheid** en doet bijgevolg een oproep tot dit land om deze politiek zo vlug mogelijk af te bouwen ;
3. stelt echter vast dat ons land met verschillende andere landen, waar eveneens de mensenrechten niet geëerbiedigd worden, culturele akkoorden heeft gesloten en in stand houdt ;
4. is bijgevolg van oordeel dat er geen afdoende redenen bestaan om bij uitzondering een cultureel akkoord, met name dit met Zuid-Afrika, nu op te schorten of op te heffen ;
5. is derhalve van oordeel dat ons land alle culturele akkoorden met deze landen moet opschorten ofwel geen enkel.

Conform artikel 45, nr. 2, van ons Reglement gaan wij onmiddellijk tot de behandeling ervan over tenzij de verzending naar de bevoegde commissie wordt gevraagd, die het voorstel van resolutie dan bij voorrang moet onderzoeken.

Wordt de verzending naar de commissie gevraagd ?

DE HEER J. HENCKENS : Ik stel voor dit voorstel van resolutie inderdaad naar de bevoegde commissie te verzenden. Ik meen wel dat de PW daarmee kan akkoord gaan.

Het is onmogelijk een voorstel van resolutie dat ter zitting wordt ingediend, onmiddellijk in behandeling te nemen. Mocht er geen akkoord over bestaan dan vraag ik U, mijnheer de Voorzitter, mijn verzoek ter stemming te leggen.

DE VOORZITTER : Het is de Raad die zich dienangaande bij zitten en opstaan moet uitspreken.

DE HEER H. DE CROO : Hoe kan men, bij zitten en opstaan, oordelen dat de Cultuurraad in aantal is ? De Cultuurraad moet in aantal zijn om geldig een beslissing te kunnen nemen. Als er minder dan 111 leden aanwezig zijn, kan men dat niet doen. (*Twistgesprekken*)

Ik verkies de naamstemming.

DE VOORZITTER : Dames en heren, wij passen het Reglement toe en gaan over tot de stemming bij zitten en opstaan.

De leden die de verzending aannemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot verzending wordt aangenomen en bijgevolg wordt dit voorstel van resolutie verzonden naar de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid, waar het conform ons Reglement bij voorrang moet worden onderzocht.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde van onze werkzaamheden gekomen voor vandaag. De volgende vergadering heeft normaal plaats op 17 januari aanstaande. Aan de orde zal alsdan onder meer de Beleidsnota Nationale Opvoeding van Minister Ramaekers zijn. Ik stel voor het bepalen van een eventuele andere of bijkomende datum voor deze vergadering en de verdere agenda ervan aan het Bureau en aan uw Voorzitter over te laten. (*Instemming*)

EINDEJAARSWENSE'N

DE VOORZITTER : Dames en heren, namens het Bureau bied ik U, de Griffier en het personeel van de Raad, van Kamer en Senaat mijn welgemeende eindejaarswensen aan. (*Applaus op alle banken*)

De heer Henckens heeft het woord.

DE HEER J. HENCKENS : Namens onze fractie bieden wij U, als voorzitter, onze nieuwjaarswensen aan evenals aan de Griffier en alle personeelsleden.

DE VOORZITTER : De heer Van Elewyck heeft het woord.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : De BSP-fractie sluit zich graag aan bij de nieuwjaarswensen en op onze beurt bieden wij Uzelf, mijnheer de Voorzitter, het personeel en alle collega's van deze Raad onze 'beste wensen aan voor 1978. (*Applaus op alle banken*)

DE VOORZITTER : De heer Van In heeft het woord.

DE HEER G. VAN IN : In een geest, apart van de apartheidspolitiek, menen wij het personeel en alle leden van de Cultuurraad te mogen betrekken in onze wensen voor een voorspoedig jaar 1978. (*Applaus op alle banken*)

DE VOORZITTER : De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA : In naam van de **PVV-fractie** sluit ik mij aan bij alle wensen die hier reeds werden geformuleerd en indien het zo zal gaan, zoals thans wordt gewenst, zal het zeker een uitstekend jaar worden. (*Applaus op alle banken*)

DE VOORZITTER : Mevrouw De Backer-Van

Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : Namens de regering bied ik aan de Voorzitter, aan alle leden van het personeel alsook aan de gehele Cultuurraad onze allerbeste Kerst- en nieuwjaarswensen aan. (*Applaus op alle banken*)

DE VOORZITTER : Mevrouwen, mijne heren, wij beëindigen hier onze werkzaamheden.

— *De vergadering wordt gesloten om 12 u. 30.*

**SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN
(R.v.O. art. 51)**

Indiening

Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren A. De Rore, A. Diegenant, W. Kuijpers, L. Lindemans, B. Maes, G. Mommerency, R. Peeters, K. Poma, E. Raskin, J. Valkeniers, R. Vandezande, C. Van Elsen.

BIJLAGEN BIJ DE HANDELINGEN
nr. 3 van 20 december 1977
BEGROTINGSTABELLEN

ONTWERP VAN DECREET
houdende eindregeling van de begroting
van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap
voor het begrotingsjaar 1976
TABELLEN

TABEL A
 Rekening van de begroting van Culturele Zaken voor het begrotingsjaar 1973
 Vastleggingen

	Toewijzing van de kredieten			Overdracht krachtens art. 17 van de wet van 28.6.1963	Totaal	Vastleggingen geboekt in het begrotingsjaar	Regeling van de kredieten				
	Oorspronkelijke begrotingsdecreten	Bijzondere decreten	Aanpassing van de kredieten Verhogingen				Verminderingen	Beschikbare kredieten aan het eind van het begrotingsjaar	Kredieten overgedragen bij toepassing van art. 17 van de wet van 28 juni 1963	Te annuleren kredieten	Definitieve kredieten van het begrotingsjaar
2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
413 000 000	—	—	—	—	BEGROTINGSJAAR 1972						
	413 000000				52 244 995	465 244 995	315 541 673	149 703 322	141 699 122	8 004 200	315 541 673

TABEL B
Rekening van de begroting van Culturele Zaken voor het **begrotingsjaar** 1973
Uitgaven

Volgnummer	Begrotingen	Kredieten	Uitgaven	Overschot van kredieten	Aanvullende kredieten
	A. Gewone dienst				
I	Nederlandse Cultuur	F 3 314 749 133	2657649240	691 643 445	34 543 552
II	Nationale Opvoeding	F 1434582 128	1341931432	92 650 696	—
III	Middenstand	F 296 562 831	257 988 016	38574815	—
IV	Verkeerswezen	F 56 381792	47 497 776	8 884 016	—
V	Volksgezondheid	F 38816167	16732025	22 084 142	—
VI	Landbouw	F 14 581 820	6 016 778	8 565 042	—
VIII	Dotaties	F 50 000 000	35000000	15000000	—
	TOTALEN	F 5205673871	4362815267	877 402 156	34 543 552
	B. Buitengewone dienst				
I	Nederlandse Cultuur	F 147 164 006	132 740 405	14 423 601	—
IV	Verkeerswezen	F 152 702 605	82 626 939	70 075 666	—
V	Volksgezondheid	F 10000000	10000000	—	—
VII	Openbare Werken	F 200 991 387	128 261 614	72 729 773	—
	TOTALEN	F 510 857 998	353 628 958	157 229 040	—
	TOTALEN A + B	F 5716531869	4716444225	1034631196	34 543 552

TABEL C
 Rekening van de begroting van Culturele Zaken voor het begrotingsjaar 1973
 Uitgaven

Diensten 2	STAAT VAN DE KREDIETEN							Totaal 9
	Oorspronkelijke begrotings- decreten 3	Aanpassing van de kredieten		Kredieten overgedragen		Verdeling van provisieele kredieten, uitgetrokken op de begro- ting 1973 8		
		Verhogingen 4	Verminder- ingen 5	krachtens artikel 17 van de wet van 28 juni 1963 6	krachtens andere wets- bepalingen 7			
Gewone uitgaven F	4153 148000	303825914	47677000	729619860	27630097	39127000	5205 673 871	
Buiten- gewone uitgaven F	381000000	4 409 296 914 —		757 249 957 129 857 998	—	39 127 000	510 857 998	
Totalen F	4534148000	381000 000 303 825 914	47 677 000	129 857 998 859 477 858	27 630 097	39 127 000	5716531869	
		4790296914		887 107 955		39 127 000		

TOESTAND VAN DE UITGAVEN					REGELING VAN DE KREDIETEN			
Aangerekende verrichtingen		Uitgevoerde en verantwoorde of gereguleerde betalingen	Betalingen die te regulariseren blijven	Toe te kennen aanvullende kredieten	Kredieten overgedragen		Te annuleren kredieten , niet opgebruikt door de uitgaven	Definitieve kredieten van het begrotingsjaar
Prestaties uitgevoerd tijdens de vorige jaren	Prestaties uitgevoerd in de loop van het jaar				krachtens artikel 17 van de wet van 28 juni 1963	krachtens andere wetsbepalingen		
10	11	12	13	14	15	16	17	18
609 256 120	3753559147	4302923807	59 891460	34 543 552	699 236 009	97 148 994	81017 153	4362815267
4362815267					796 385 003			
169 216 611	184 412'347	353 628 958	---	---	139 026 435	---	18202605	353 628 958
353 628 958					139 026 435			
778472731	3937971494	4656552765	59 891460	34 543 552	838 262 444	97 148 994	99 219 758	4716444225
4716444225		4716444225		34 543 552	935 411438		99 219 758	4716444225
					1034631196			

TABEL D

Omdeling van de aanvullende kredieten te verlenen door de wet houdende **eindregeling** van de staatsbegroting van het jaar 1973 tot budgettaire regularisatie van de onderstaande uitgaven.

Begroting van Culturele Zaken voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap
voor het begrotingsjaar 1973

GEWONE UITGAVEN**A. Op overgedragen kredieten**

Deel II
sectie II Permanente vorming

Hoofdstuk 1 — Consumptieve bestedingen

§ 1. Lonen en sociale lasten

Artikel 1103 — Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsoegevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel in dienst door werkongeval getroffen)

F 1904 886

Deel III : Andere culturele uitgaven

Sectie **III** : Kredieten voor de culturele activiteiten

Hoofdstuk 1 — Consumptieve bestedingen

§ 1. Lonen en sociale bestedingen

Artikel 1103 — Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld **personeel** (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen)

F 283 039

Sectie IV : Kredieten voor wetenschappelijke activiteiten

Hoofdstuk 1 — Consumptieve bestedingen

§ 1. Lonen en sociale lasten

Artikel 1103 — Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsoegevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulppersoneel, in dienst door werkongeval getroffen)

1. Rijksmusea

F 321927

3. Algemene Directie voor Kunst en Letteren

F 17 453

Totaal van de aan overgedragen kredieten toe te voegen aanvullende kredieten

F 2 527 305

B. Op voor het begrotingsjaar 1973 uitgetrokken kredieten

Deel 1: Onderwijs

Sectie 1: Kunstonderwijs

Hoofdstuk III : Inkomensoverdrachten

Inkomensoverdracht aan de gemeenten en aan de provincies

Artikel 4301 : Weddetoelagen aan de officiële gesubsidieerde muziekscholen van de eerste categorie

F 3 597 017

Artikel 4303 : Weddetoelagen aan de officiële gesubsidieerde tekenacademiën en tekenscholen

F 20759005

Deel II : Permanente vorming

Sectie II : Permanente vorming

Hoofdstuk 1: Consumptieve bestedingen

§ 1. Lonen en sociale lasten

Artikel 1103 — Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen **van** het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulp

F 5 547 640

Deel III : Andere culturele uitgaven

Sectie III : Kredieten voor de culturele activiteiten

Hoofdstuk 1: Consumptieve bestedingen

§ 1. Lonen en sociale bestedingen

Artikel 1264 : Uitgaven in verband met de inrichting van een Vlaamse tentoonstelling in het buitenland

F 235 950

Sectie IV : Kredieten voor wetenschappelijke activiteiten

Hoofdstuk 1: Consumptieve bestedingen

§ 1. Lonen en sociale lasten

Artikel 1103 — Bezoldigingen van het actief en ter beschikking gesteld personeel (met inbegrip van de bezoldigingen of lonen van het hulppersoneel, de toelagen voor hogere en bijzondere functies, de vergoedingen voor arbeidsongevallen — inbegrepen de uitkering van deze vergoedingen aan leden van de familie van het slachtoffer in geval van overlijden — alsook de verminderde bezoldigingen of lonen van het tijdelijk of hulp

F 1876 635

Totaal van de aanvullende kredieten, toe te voegen aan de eigen kredieten van het begrotingsjaar 1973

F 32 016 247

Algemeen totaal van de aanvullende kredieten begrotingsjaar 1973

F 34 543 552

TABEL E
 Rekening van de begroting van Culturele Zaken voor het begrotingsjaar 1973
 Afzonderlijke Sectie

Volgnummer	Begrotingen	Ramingen		Geboekte verrichtingen			Verschil tussen ontvangsten en uitgaven	Saldi per 1 januari 1973	saldi per 31 december 1973
		Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven				
					Totalen	Nog te regulariseren			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Nederlandse cultuur	2 450 000	4 300 000	1 406 088	5 922 354	4 717 560	8 137 734	12 811 293	20 949 027
II	Nationale Opvoeding	1 268 031 000	1 268 031 000	2 445 387 210	938 977 890		1 506 409 320	13 029 450	15 194 387 70
V	Volksgezondheid	14 970 000	19 600 000	15 391 889	9 808 807		5 583 082	30558 484	36 141 566
	TOTALEN	1 285 451 000	1 291 931 000	2 474 839 187	954 709 051	4 717 560	1 520 130 136	56 399 227	15 765 293 63